

**EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ASAYİS DAİRESİ BAŞKANLIĞI**

**CİNAYET OLAYLARI
SORUŞTURMA TEKNİKLERİ**

EGM Yayın No: 411

Hazırlayanlar

Esat AKTAŞ
4.Sınıf Emniyet Müdürü

Erdal VURAL
Başkomiser

Yüksel ÇELİK
Polis Memuru

Turan KÖSE
Polis memuru

Asayiş Şube Müdürlüğü

www.egm.gov.tr/asayis
asayisdb@egm.gov.tr

Cinayet Büro Amirliği

cinayetburo@egm.gov.tr
evural@egm.gov.tr
yukselcelik@egm.gov.tr
tkose@egm.gov.tr

Tel: 412 28 33 – 28 35

Faks: 428 81 40

Baskı :

Emniyet Genel Müdürlüğü – BASİMEVİ
Tel: 412 58 55 – 56 Faks: 412 58 58
İstanbul Yolu 7. Km. Yenimahalle / ANKARA

İÇİNDEKİLER

Asayiş Dairesi Başkanlığı Cinayet Büro Amirliği	
Cinayet Soruşturma Teknikleri	1
a)Görev ve Tanımlar	1
b)Cinayet Büro Amirliği Faaliyetleri	2
İl/İlçe Emn.Müd.leri/Amir.leri Asayiş Şube Müd./ Yönetmeliğinde	
Cinayet Büro Amirliği Görevleri	3
a)Merkez ve Taşra Teşkilatının Koordinasyonu	4
Soruşturmacının Sorumlu Olduğu Yasal Düzenlemeler	5
Cinayet Soruşturmacısının Görev Alanına Giren	
Suçlara Ait Kanun Maddeleri ve Açıklamaları	6
a)Şahıslara (Kişilere) Karşı İşlenen Cürümler	6
b)Adam Öldürme Cürümleri	6
c)Kasten Öldürme	7
d)Nitelikli Haller	7
e)Kasten Öldürmenin İhmali Davranışla İşlenmesi	8
f)İntihara Yönlendirme	8
g)Taksirle Öldürme	9
h)Kasten Yaralama	10
ı)Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Yaralama	11
i)Taksirle Yaralama	12
j)Çocuk Düşürtme	13
k)Çocuk Düşürme	14
l)Kısırlaştırma	15

Cinayet Olaylarında İletişimin Tespiti,	
Dinlenmesi ve Kayda Alınması	14
Asayiş Projesi	21
Cinayet Büro Amirliği Projesi	23
Cinayet ve Soruşturma Teknikleri	30
Olay Mahalline İlk Gidişte Yapılacak İşler	31
Suç Yeri İncelemesi	33
Konuya diğer bir açıdan bakış	40
Soruşturmacının Karşılaştığı problemler	48
Cinayet Büro Amirliği Atölye Çalışması ve Değerlendirmeler	61
Özet ve Değerlendirme	64
Kaynakça	65

ÖNSÖZ

Mensubu olmaktan gurur duyduğumuz Emniyet Teşkilatımızın görevi, kişilerin canlarını ve mallarını güvence altına almak, kamu düzenini sağlamaktır. Ceza adalet sisteminin temel unsuru olarak polis önemli görevler yerine getirmektedir. Bu nedenle canımız pahasına da olsa dirlik ve düzeni muhafaza etmeye, güvenliği sağlamaya çalışıyoruz ve çalışmaya da devam edeceğiz. Bu uğurda canlarını feda eden mensuplarımıza rahmet dilerken vatani uğrunda hiçbir fedakârlıktan kaçınmayan ve malûl kalan teşkilatımız mensuplarına da şükranlarımızı sunuyoruz.

Başkanlığımızın taşradaki uzantısı durumundaki Asayiş Şube Müdürlüklerinde görevli ve soruşturmacı personel olarak görev yapan mensuplarımızla paylaşılacak amacıyla bu kitapçık hazırlanmış bulunmaktadır.

Kitapçıkta ana amaç; Asayiş Dairesi Başkanlığı, Asayiş Şube Müdürlüğü, Cinayet Büro Amirliği faaliyet alanlarının, üzerinde çalışmalar yapılan bazı konuların, cinayet olaylarına ilişkin soruşturma yöntemlerinin ve soruşturmacı personelin dikkat etmesi gereken hususların birleştirilerek taşra birimleri ile paylaşımının sağlanmasıdır.

Kitapçıkta bilgilerin oluşumunda ve yapılan çalışmalarda geçmişten günümüze gayretleri ve emekleri olan tüm arkadaşlara teşekkür eder, Teşkilat Mensuplarımızın kitapçıktan en iyi şekilde istifade etmesi dilek ve temennisi ile sevgi ve saygılarımızı sunarız.

Hüseyin ÖZALP
Asayiş Dairesi Başkanı
1.Sınıf Emniyet Müdürü

GİRİŞ

Bu kitapçık; Asayiş Dairesi Başkanlığı, Asayiş Şube Müdürlüğü, Cinayet Büro Amirliği faaliyet alanlarının, üzerinde çalışmalar yapılan bazı konuların, cinayet olaylarına ilişkin soruşturma yöntemi ve soruşturmacının dikkat etmesi gereken hususların birleştirilerek taşra birimleri ile paylaşımının sağlanması amacı ile hazırlanmıştır.

Kitapçık; Cinayet Büro Amirliklerinin görevleri ve faaliyet alanları, Cinayet Büro Amirliği Projesi, soruşturmacının yapacağı iş ve işlemler, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun ilgili maddeleri ve açıklamaları, Cinayet Büro Amirliğinin görev alanına giren ve gündemde olan bazı konular ve 2005 yılında 12 ilimizin cinayet büro amirinin katılımı ile gerçekleştirilen “Cinayet Büro Amirliği Atölye Çalışması”nın sonuçlarını ve değerlendirmeleri içermektedir.

ASAYİŞ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Asayiş Şube Müdürlüğü

Cinayet Büro Amirliği

Cinayet Soruşturma Teknikleri

Görev ve Tanımlar

11/4/2002 tarihli “EGM Asayiş Dairesi Başkanlığı Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği”ne göre, Şahsa Karşı İşlenen Suçlar Büro Amirliğinin Görevleri;

“Madde 22- Şahsa Karşı İşlenen Suçlar Büro Amirliği;

a) Öldürme, gebe bir kadının isteyerek çocuğunu düşürmesi veya rızası olmaksızın çocuğunu düşürtmek, intihara ikna ve yardım etmek, yaralama, hakaret ve sövme, kolluk kuvvetlerine hakaret veya saldırı, aile fertlerine kötü muamele gibi şahsa karşı işlenen suçlar ile 6136 sayılı Kanun kapsamına giren silahlarla işlenen suçların takibini yapmak, taşra birimleri arasında koordinasyonu sağlamak,

b) Şahsa karşı işlenen suçların suç analizlerini yapmak veya yaptırmak ve bu suçlarla mücadele yöntemlerini belirlemek ve taşra teşkilatının hizmetine sunmak,

c) Görev alanına giren suçlardan faili meçhul olanların aydınlatılması ve faillerin yakalanmasını sağlamak,

d) Görev alanına giren konulardaki tereddütlü konuları ve talepleri inceleyerek sonuçlandırmak, uygulamada birlik ve beraberliği sağlamak amacıyla genelge ve talimat hazırlamak, mevzuat değişiklik teklifleri ile mevzuat tasarıları hakkında görüş hazırlamak,

e) Görev alanına giren konulardaki ihbar, şikayet ve müracaatları değerlendirmek,

f) Hizmet alanı ile ilgili istatistik ve faaliyet raporu hazırlamak ile görevlidir.”

şeklinde tanımı yapılan Cinayet Büro Amirliğinin Daire Başkanlığımızda yürüttüğü faaliyetler Yönetmelik esas alınarak aşağıya çıkarılmıştır;

Cinayet Büro Amirliği faaliyetleri :

T.B.M.M., Başbakanlık, Bakanlıklar vs. kanalıyla Dairemize gelen ve neticesi hakkında bilgi istenilen dilekçeler tasnif edilerek gerekli yazışmalar yapılır, dilekçeler hakkında gönderen kurumlara bilgi verilir.

Büroya vatandaşlar tarafından gönderilen dilekçeler ilgili illere ve birimlere gereği yapılmak üzere gönderilir.

Daire Başkanlıkları kanalıyla Dairemize gelen ve neticesi hakkında bilgi istenilen dilekçeler hakkında ilgili Daire Başkanlıklarına bilgi verilir.

Başkanlığımıza gelen dilekçelerden konusu ve bölgesi nedeniyle ilgisiz dilekçeler ilgili kurumlara gereği yapılmak üzere gönderilir. (Jandarma Genel Komutanlığı, Adalet Bakanlığı vb.)

Ülkemizde meydana gelen ve kamuoyunda infial uyandıran çeşitli olaylar hakkında talep edildiğinde bilgi notları hazırlanıp Sayın Bakanımıza, Genel Müdürümüze, Genel Müdür Yardımcımıza ve Daire Başkanımıza sunulur.

Vatandaşlarımız tarafından gönderilen ve gereği yapılmak üzere İllere yazılan dilekçelerden 30 gün içerisinde cevap verilmeyenler ile ilgili olarak tekit yazıları yazılır.

İl Emniyet Müdürlükleri’nce gönderilen taltif dosyaları incelenerek gereği yapılmak üzere Personel Dairesi Başkanlığına gönderilir.

İllerden gelen teleks ve fakslardan büronun faaliyet alanına giren olaylara ait evraklar ve müteferrik evrak tespit ve tanzim edilir.

İstatistiki veriler ekseninde cinayet olayları istatistikleri güncelleştirilerek takibi yapılır, cinayet olayları ve çözümleri üzerine

araştırmalar yapılarak çalışmalar illerle paylaşılacak üzere doküman haline getirilir.

Taşra birimleri tarafından yapılan ve birden fazla ili ilgilendiren veya bağlantılı olan operasyonlarla ilgili gerekli koordinasyon kurulur ve işbirliği sağlanır.

“EGM İl/İlçe Emniyet Müdürlükleri/Amirlikleri Asayiş Şube Müdürlüğü/Büro Amirliği Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği” ile taşra teşkilatında;

Cinayet Büro Amirliği

Madde 14- Cinayet Büro Amirliği;

a) Şahsa karşı işlenen suçlardan;

1) Öldürme;

2) Gebe bir kadının isteyerek çocuğunu düşürmesi veya rızası olmaksızın çocuğunu düşürtmek,

3) İntihara ikna ve yardım etmek,

4) Yaralama,

5) Hakaret ve sövme,

6) Kolluk kuvvetlerine hakaret veya saldırı,

7) Aile fertlerine kötü muamelede bulunmak

suçları ile,

b) Genel emniyet ve şahıs güvenliği açısından tehlike oluşturan;

1) 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar Kanununa muhalefet,

2) Kavgada korkutmak için silah çekmek ve/veya silah boşaltmak,

3) Silah taşımak için resmi ruhsatı olsa bile silahı bir çocuğa, silah kullanmayı bilmeyen veya temyize gücü yetmeyen bir şahsa vermek veya taşımasına izin vermek,

4) Sahibi olduğu silahın başkasının eline geçmemesi için gerekli önlemleri almamak, kalabalık yerlerde dolu silah taşımak,

5) İzin almaksızın meskun yerlerde, civarında veya genel hizmete açık yollar üzerinde silah atmak suçlarının soruşturmasını yürütmek ile görevlidir, ibareleri kullanılmıştır.

Merkez ve Taşra Teşkilatının Koordinasyonu Yönetmelikte;

Koordinasyon:

Madde 29- Meydana gelen asayiş olayları/suçları ve yapılan işlemler ile ilgili olarak bu Yönetmeliğin 23 üncü maddesinin (g) bendi hükmü çerçevesinde ilçe emniyet müdürlükleri/amirliklerince şube müdürlüğüne, şube müdürlüğü tarafından da Başkanlığa bilgi verilir.

Büro amirliği kurulmayan ilçe emniyet müdürlüklerinde/amirliklerinde, ilçe emniyet müdürlüğü/amirliği tarafından şube müdürlüğüne bilgi verilir.

Birden fazla ili ilgilendiren soruşturmalarda ilgili illerle Başkanlık koordinesinde işbirliği yapılır ve soruşturma Başkanlığın bilgisi dahilinde müştereken yürütülür.

şeklinde düzenlenmiştir.

Yönetmelikte asayiş olayı ve soruşturmacının da;

Asayiş Olayı/Suç : Toplumsal olaylar, terör ve ideolojik nedenlerle işlenmiş olaylar/suçlar, ölümlü veya yaralamalı trafik kazaları dahil trafik olayları/suçları ile kaçakçılık ve organize olaylar/suçlar dışında kalan, teşekkül halinde işlenenler de dahil olmak üzere kişiler ve/veya mal varlığına karşı işlenen olayları/suçları,

Soruşturmacı : Şahsa ve malvarlığına karşı işlenen suçları, bu suçların şüpheli ve sanıklarını elde edilen deliller doğrultusunda araştırma, suç işlediği yönünde hakkında kuvvetli şüphe bulunan kişileri yakalama, gözaltına alma, ifade alma gibi suç soruşturması işlemlerini yürütmek üzere hizmet içi eğitim almış, yürütülen suç soruşturmasından Cumhuriyet Savcısına ve meslekî amirlerine karşı sorumlu olan, merkez ve taşra Asayiş Şube

Müdürlüklerinde görevli *branşlı emniyet hizmetleri sınıfı personeli, * (branş daha sonra iptal edilmiştir.)

şeklinde tanımları yapılmıştır.

Soruşturmacının Sorumlu Olduğu Yasal Düzenlemeler

Ülkemizde suç soruşturmacısının yasal durumunu belirleyen kanun ve yönetmelikler mevcuttur. Soruşturmacı yaptığı işlemleri kanun ve yönetmeliklerde belirlenen hükümlere göre yürütmektedir. Ayrıca ulusal düzenlemeler dışında yükümlülük yükleyen uluslararası düzenlemelere de riayet edilmektedir. Soruşturmacılar bütün bunların dışında yaptığı yasal olmayan tüm işlemler ile ilgili sorumlu tutulmaktadır.

Ulusal düzenlemeler:

- 1982 Anayasası
- 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu
- 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu
- 3201 Sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu
- 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu
- Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği
- Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği
- Adli Kolluk Yönetmeliği

Uluslararası düzenlemeler:

- İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi
- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
- Çocuk Hakları Sözleşmesi
- İşkence ve Diğer Zalimane, Gayri İnsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Avrupa Sözleşmesi
- İşkence ve Diğer Zalimane, Gayri İnsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi
- Avrupa Polis Etiği Yönetmeliği

CİNAYET SORUŞTURMACISININ GÖREV ALANINA GİREN SUÇLARA AİT KANUN MADDELERİ ve AÇIKLAMALARI

Şahıslara (Kişilere) Karşı İşlenen Cürümler

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 81. maddesinden 89. maddesine kadar olan bölümde "Şahıslara Karşı İşlenen Suçlar" düzenlenmiştir. Kanun koyucu, insanın hayatını, beden bütünlüğünü ve şerefini her türlü saldırıya karşı korumuştur, insan hayatını yalnız doğumdan ölüme kadar değil ana rahminde ilk yaşam belirtisi başladığı andan itibaren korumaktadır.

Burada cinayet soruşturmacısının görev kapsamına giren suçlara değinilecektir:

Adam Öldürme Cürümleri

Türk Ceza Kanunu'nun 81.maddeden 85.maddeye kadar olan bölümde adam öldürme cürümleri ele alınmıştır. Adam öldürme cürümlerini cezalandıran hükümler yaşama hakkını korumaktadır. Bir insanın yaşama hakkı sadece kendini değil, yakınlarını hatta bütün toplumu ilgilendirir. Bu nedenle adam öldürme "Şahıslara Karşı İşlenen Cürümler" den sayılmış ve onların arasında en ağır suç olarak kabul edilmiştir.

Adam öldürme, bir insanın diğer bir insan tarafından öldürülmesidir. Adam öldürme suçunun konusunu insan oluşturur. Ceza Hukukunda kişinin var olması için canlı doğmuş veya canlı doğmaya başlamış olması gerekir. Ana karnındaki çocuk adam öldürme suçunun konusu olmaz. Yaşının önemi yoktur. Sıfır yaşında olan ile otuz veya yüz yaşında olan kişi arasında fark yoktur. Kişi yaşıyor, canlı olmalıdır. Çocuğun "insan şeklinde" olup olmamasının da ehemmiyeti yoktur. Kişinin kendi isteği ile öldürülmesi hali dahi adam öldürme suçunu oluşturur. Örneğin, çektiği hastalığın acısından kurtulmak için kendini öldürme talebinde bulunmak gibi.

Kasten Öldürme (TCK. md. 81, 82, 83)

TCK'nun 81. maddesi "Bir insanı kasten öldüren kişi, müebbet hapis cezası ile cezalandırılır" hükmünü düzenlemiştir. Bu maddede, başkasının hayatını bilerek, kasten öldürme cürmü cezalandırılmıştır. Korunan hukuki yarar, hayat ve yaşama hakkıdır.

Kasten adam öldürme, bir kimsenin hayatının başka bir kimse tarafından kasten ve hukuka aykırı olarak yok edilmesidir. Öldürülen kimsenin cinsiyeti, ırk, milliyet ve sağlık durumu yönünden bir ayırım yapılamaz. Ancak mağdurun sıfatı bazen şiddet sebebi, bazen suçun vasfını değiştiren bir sebep olabilir. Örneğin, Cumhurbaşkanı suikast gibi.

Suçun takibatı; kasten adam öldürme suçu re'sen takip edilen bir suçtur.

Suçun Cezası; basit şeklinin cezası “Bir insanı kasten öldüren kişi, müebbet hapis cezası ile cezalandırılır.” Ağırlaştırıcı sebepler TCK'nun 82.ve 83.maddelerinde sayılmıştır.

Nitelikli Haller (TCK md 82) (Ağırlaştırıcı sebepler)

Kasten öldürme suçunun;

Tasarlayarak,

Canavarca hisle veya eziyet çektirerek,

Yangın, su baskını, tahrip, batırma veya bombalama ya da nükleer, biyolojik veya kimyasal silâh kullanmak suretiyle,

Üstsoy veya altsoydan birine ya da eş veya kardeşe karşı,

Çocuğa ya da beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı,

Gebe olduğu bilinen kadına karşı,

Kişinin yerine getirdiği kamu görevi nedeniyle,

Bir suçu gizlemek, delillerini ortadan kaldırmak veya işlenmesini kolaylaştırmak ya da yakalanmamak amacıyla,

Bir suçu işleyememekten dolayı duyduğu infialle,

Kan gütme saikiyle,

Töre saikiyle,

İşlenmesi halinde, kişi ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılır.

Kasten Öldürmenin İhmali Davranışla İşlenmesi (TCK.md. 83)
(Kastın Aşılması Sonucu Öldürme)

TCK'nun 83.maddesi (1) Kişinin yükümlü olduğu belli bir icrai davranışı gerçekleştirmemesi dolayısıyla meydana gelen ölüm neticesinden sorumlu tutulabilmesi için, bu neticenin oluşumuna sebebiyet veren yükümlülük ihmalinin icrai davranışa eşdeğer olması gerekir.

(2) İhmali ve icrai davranışın eşdeğer kabul edilebilmesi için, kişinin;

a) Belli bir icrai davranışta bulunmak hususunda kanuni düzenlemelerden veya sözleşmeden kaynaklanan bir yükümlülüğünün bulunması,

b) Önceden gerçekleştirdiği davranışın başkalarının hayatı ile ilgili olarak tehlikeli bir durum oluşturmaması,

Gerekir.

(3) Belli bir yükümlülüğün ihmali ile ölüme neden olan kişi hakkında, temel ceza olarak, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası yerine yirmi yıldan yirmibeş yıla kadar, müebbet hapis cezası yerine onbeş yıldan yirmi yıla kadar, diğer hallerde ise on yıldan onbeş yıla kadar hapis cezasına hükmolunabileceği gibi, cezada indirim de yapılmayabilir

İntihara Yönlendirme (TCK md.84)

TCK'nun 84. maddesi (1) Başkasını intihara azmettiren, teşvik eden, başkasının intihar kararını kuvvetlendiren ya da başkasının intiharına herhangi bir şekilde yardım eden kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) İntiharın gerçekleşmesi durumunda, kişi dört yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3)Başkalarını intihara alenen teşvik eden kişi, üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(4)İşlediği fiilin anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan veya ortadan kaldırılan kişileri intihara sevk edenlerle cebir veya tehdit kullanmak suretiyle kişileri intihara mecbur edenler, kasten öldürme suçundan sorumlu tutulurlar.

Taksirle Öldürme (TCK. md. 85)

TCK.nun 85.maddesine göre: (1) Taksirle bir insanın ölümüne neden olan kişi, iki yıldan altı yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Fiil, birden fazla insanın ölümüne ya da bir veya birden fazla kişinin ölümü ile birlikte bir veya birden fazla kişinin yaralanmasına neden olmuş ise, kişi iki yıldan onbeş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Bu kanun maddesi ile, tedbir ve dikkat göstermeme veya acemilik sonucu ölüme sebebiyet verme, yani kusur sonucu başkasının ölümüne sebebiyet verme fiili cezalandırılmıştır. Failin bilerek yaptığı hareket sonucunda istemediği bir netice gerçekleşmektedir. Ölüm neticesi doğuran ve taksirle yapılan her hareket bu suça girer. Örneğin, trafik kazalarında sürücü otomobil kullanmakta olduğunu bilmektedir. O sırada yola aniden bir yaya çıktığında, yayaya çarpmamak için elinden gelen bütün gayreti göstermesine rağmen çarpmakta ve yayanın ölmesine neden olmaktadır. Burada trafik kurallarına aykırı bir şekilde araç kullanıyorsa, sürücünün davranışı kusurlu bir harekettir ve buradaki fiili taksirli adam öldürme suçunu oluşturur.

Kanuna göre taksirli hareket dört şekilde yapılabilir. Bunlar, tedbirsizlik, dikkatsizlik, meslek ve sanatta acemilik, nizamata ve talimata uymamadır.

Failin, taksirli ölüme sebebiyet vermek suçundan sorumlu tutulabilmesi için, gösterilmesi gereken genel veya durumu gereği özel özen görevini yerine getirmemiş olması yeterli değildir, iki hususun daha gerçekleşmiş olması gerekir. Bunlar, failin hareketi ve bu hareketten oluşan

sonucun gerçekleşmiş olması ile oluşan sonucun genel olarak öngörülebilmesidir.

Suçun takibatı Re'sen yapılır.

Suçun cezası : Taksirle adam öldürme suçunun basit şeklinin cezası iki seneden beş seneye kadar hapistir. Eğer fail bir kaç kişinin ölümüne sebep olmuş veya bir kişinin ölümüyle birlikte bir veya birkaç kişinin de yaralanmasına sebep olmuş ve yaralanma 20 günden fazla mutad iştigallerine devam edememe sonucunu doğurmuş olursa ceza iki seneden onbeş seneye kadar hapistir. Bu cezalar kusurun derecesine göre sekizde birine kadar indirilebilir. (TCK.Md.85/son).

Kasten Yaralama (TCK.md. 86) (Adam yaralama)

Kasten müessir fiil suçunun basit şekli TCK.nun 86.maddesinin ilk fıkrasında, ağırlaştırılmış halleri düzenlenmiştir.

TCK.nun 86. maddesi (1) Kasten başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Kasten yaralama fiilinin kişi üzerindeki etkisinin basit bir tıbbi müdahaleyle giderilebilecek ölçüde hafif olması halinde, mağdurun şikayeti üzerine, dört aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur.

(3) Kasten yaralama suçunun;

- a) Üstsoya, altsoya, eşe veya kardeşe karşı,
 - b) Beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı,
 - c) Kişinin yerine getirdiği kamu görevi nedeniyle,
 - d) Kamu görevlisinin sahip bulunduğu nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle,
 - e) Silahla,
- İşlenmesi halinde, şikayet aranmaksızın, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

hükümünü düzenlemiştir. Bu maddenin 2.ve 3.fıkralarında ağırlaştırıcı sebepleri 4.fıkra da hafifletici sebepleri gösterilmiştir.

Suçun takibatı genel hükümlere göre re'sen yapılır.

Suçun cezası; kasten müessir fiil suçu bakımından öngörölmüş bulunan ağırlaştırıcı ve hafifletici sebeplere göre verilecek cezalar değişmektedir.

**Neticesi Sebebiyle Ağırlaştırılmış Yaralama (TCK.md.87)
(Ağırlaştırıcı Sebepler)**

TCK'nun 87. maddesi (1)Kasten yaralama fiili, mağdurun;

- a) Duyularından veya organlarından birinin işlevinin sürekli zayıflamasına,
- b) Konuşmasında sürekli zorluğa,
- c) Yüzünde sabit ize,
- d) Yaşamını tehlikeye sokan bir duruma,
- e) Gebe bir kadına karşı işlenip de çocuğunun vaktinden önce doğmasına,

Neden olmuşsa, yukarıdaki maddeye göre belirlenen ceza, bir kat artırılır. Ancak, verilecek ceza, birinci fıkraya giren hallerde üç yıldan, üçüncü fıkraya giren hallerde beş yıldan az olamaz.

(2) Kasten yaralama fiili, mağdurun;

- a) İyileşmesi olanağı bulunmayan bir hastalığa veya bitkisel hayata girmesine,
- b) Duyularından veya organlarından birinin işlevinin yitirilmesine,
- c) Konuşma ya da çocuk yapma yeteneklerinin kaybolmasına,
- d) Yüzünün sürekli değişikliğine,
- e) Gebe bir kadına karşı işlenip de çocuğunun düşmesine,

Neden olmuşsa, yukarıdaki maddeye göre belirlenen ceza, iki kat artırılır. Ancak, verilecek ceza, birinci fıkraya giren hallerde beş yıldan, üçüncü fıkraya giren hallerde sekiz yıldan az olamaz.

(3) Kasten yaralamanın vücutta kemik kırılmasına neden olması halinde, kırığın hayat fonksiyonlarındaki etkisine göre, bir yıldan altı yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(4) Kasten yaralama sonucunda ölüm meydana gelmişse, yukarıdaki maddenin birinci fıkrasına giren hallerde sekiz yıldan oniki yıla kadar, üçüncü fıkrasına giren hallerde ise oniki yıldan onaltı yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Taksirle Yaralama (TCK md.89) (Hafifletici Sebepler)

TCK.nun 89. maddesi (1)Taksirle başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan kişi, üç aydan bir yıla kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır.

(2) Taksirle yaralama fiili, mağdurun;

a) Duyularından veya organlarından birinin işlevinin sürekli zayıflamasına,

b) Vücudunda kemik kırılmasına,

c) Konuşmasında sürekli zorluğa,

d) Yüzünde sabit ize,

e) Yaşamını tehlikeye sokan bir duruma,

f) Gebe bir kadının çocuğunun vaktinden önce doğmasına,

Neden olmuşsa, birinci fıkraya göre belirlenen ceza, yarısı oranında artırılır.

(3) Taksirle yaralama fiili, mağdurun;

a) İyileşmesi olanağı bulunmayan bir hastalığa veya bitkisel hayata girmesine,

b) Duyularından veya organlarından birinin işlevinin yitirilmesine,

c) Konuşma ya da çocuk yapma yeteneklerinin kaybolmasına,

d) Yüzünün sürekli değişikliğine,

e) Gebe bir kadının çocuğunun düşmesine,

Neden olmuşsa, birinci fıkraya göre belirlenen ceza, bir kat artırılır.

(4) Fiilin birden fazla kişinin yaralanmasına neden olması halinde, altı aydan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(5) Bilinçli taksir hali hariç olmak üzere, bu maddenin kapsamına giren suçların soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlıdır.

Çocuk düşürtme (TCK md.99)

TCK'nun 99.Maddesi (1) Rızası olmaksızın bir kadının çocuğunu düşürten kişi, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Tıbbi zorunluluk bulunmadığı halde, rızaya dayalı olsa bile, gebelik süresi on haftadan fazla olan bir kadının çocuğunu düşürten kişi, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu durumda, çocuğunun düşürtülmesine rıza gösteren kadın hakkında bir yıla kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur.

(3) Birinci fıkrada yazılı fiil kadının beden veya ruh sağlığı bakımından bir zarara uğramasına neden olmuşsa, kişi altı yıldan oniki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır; fiilin kadının ölümüne neden olması halinde, onbeş yıldan yirmi yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(4) İkinci fıkrada yazılı fiil kadının beden veya ruh sağlığı bakımından bir zarara uğramasına neden olmuşsa, kişi üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır; fiilin kadının ölümüne neden olması halinde, dört yıldan sekiz yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(5) Rızaya dayalı olsa bile, gebelik süresi on haftayı doldurmamış olan bir kadının çocuğunun yetkili olmayan bir kişi tarafından düşürtülmesi halinde; iki yıldan dört yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan diğer fiiller yetkili olmayan bir kişi tarafından işlendiği takdirde, bu fıkralara göre verilecek ceza, yarı oranında artırılarak hükmolunur.

(6) Kadının mağduru olduğu bir suç sonucu gebe kalması halinde, süresi yirmi haftadan fazla olmamak ve kadının rızası olmak koşuluyla,

gebeliği sona erdirene ceza verilmez. Ancak, bunun için gebeliğin uzman hekimler tarafından hastane ortamında sona erdirilmesi gerekir.

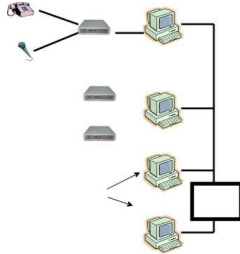
Çocuk düşürme (TCK md.100)

TCK'nun 100.maddesi (1) Gebelik süresi on haftadan fazla olan kadının çocuğunu isteyerek düşürmesi halinde, bir yıla kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur.

Kısırlaştırma (TCK md.101)

TCK'nun 101. Maddesi (1) Bir erkek veya kadını rızası olmaksızın kısırlaştıran kimse, üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Fiil, kısırlaştırma işlemi yapma yetkisi olmayan bir kimse tarafından yapılırsa, ceza üçte bir oranında artırılır.

(2) Rızaya dayalı olsa bile, kısırlaştırma fiilinin yetkili olmayan bir kişi tarafından işlenmesi halinde, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

CİNAYET OLAYLARINDA İLETİŞİMİN TESPİTİ, DİNLENMESİ VE KAYDA ALINMASI

Bilindiği üzere 1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe giren 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu

ile bir takım asayiş suçlarıyla mücadele kapsamında da “İletişimin Tespiti, Dinlenmesi ve Kayda Alınması”na imkan tanınmıştır. Bu bağlamda Daire Başkanlığımız bünyesinde Teknik hizmetlere ilişkin alt yapı çalışmaları tamamlanana kadar Sayın Genel Müdürümüzün talimatları ile Başkanlığımız ve Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi Başkanlığı arasında protokol imzalanmış, kanun maddesinde sayılan asayiş suçları ile ilgili mahkeme kararları doğrultusunda yapılacak teknik çalışmaların bu protokol

hükümlerine göre yerine getirilmesi hususu 12.09.2005 tarih ve 74 sayılı Genelge ile taşra birimlerimize duyurulmuştur.

Söz konusu kanun maddeleri gerekçeleri ile birlikte aşağıya çıkarılmıştır:

İletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması

MADDE 135. - (1) Bir suç dolayısıyla yapılan soruşturma ve kovuşturmada, suç işlendiğine ilişkin kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı ve başka suretle delil elde edilmesi imkânının bulunmaması durumunda, hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının kararıyla şüpheli veya sanığın telekomünikasyon yoluyla iletişimi tespit edilebilir, dinlenebilir, kayda alınabilir ve sinyal bilgileri değerlendirilebilir. Cumhuriyet savcısı kararını derhâl hâkimin onayına sunar ve hâkim, kararını en geç yirmidört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi halinde tedbir Cumhuriyet savcısı tarafından derhâl kaldırılır.

(2) Şüpheli veya sanığın tanıklıktan çekinebilecek kişilerle arasındaki iletişimi kayda alınmaz. Kayda alma gerçekleşikten sonra bu durumun anlaşılması hâlinde, alınan kayıtlar derhâl yok edilir.

(3) Birinci fıkra hükmüne göre verilen kararda, yüklenen suçun türü, hakkında tedbir uygulanacak kişinin kimliği, iletişim aracının türü, telefon numarası veya iletişim bağlantısını tespiti imkân veren kodu, tedbirin türü, kapsamı ve süresi belirtilir. Tedbir kararı en çok üç ay için verilebilir; bu süre, bir defa daha uzatılabilir. Ancak, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili olarak gerekli görülmesi halinde, hâkim bir aydan fazla olmamak üzere sürenin müteaddit defalar uzatılmasına karar verebilir.

(4) Şüpheli veya sanığın yakalanabilmesi için, mobil telefonun yeri, hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının kararına istinaden tespit edilebilir. Bu hususa ilişkin olarak verilen kararda, mobil telefon numarası ve tespit işleminin süresi belirtilir. Tespit işlemi en çok üç ay için yapılabilir; bu süre, bir defa daha uzatılabilir.

(5) Bu madde hükümlerine göre alınan karar ve yapılan işlemler, tedbir süresince gizli tutulur.

(6) Bu madde kapsamında dinleme, kayda alma ve sinyal bilgilerinin değerlendirilmesine ilişkin hükümler ancak aşağıda sayılan suçlarla ilgili olarak uygulanabilir:

- a) Türk Ceza Kanununda yer alan;
 - 1. Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti (madde 79, 80),
 - 2. Kasten öldürme (madde 81, 82, 83),
 - 3. İşkence (madde 94, 95),
 - 4. Cinsel saldırı (birinci fıkra hariç, madde 102),
 - 5. Çocukların cinsel istismarı (madde 103),
 - 6. Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188),
 - 7. Parada sahtecilik (madde 197),
 - 8. Suç işlemek amacıyla örgüt kurma (iki, yedi ve sekizinci fıkralar hariç, madde 220),
 - 9. Fuhuş (madde 227, fıkra 3),
 - 10. İhaleye fesat karıştırma (madde 235),
 - 11. Rüşvet (madde 252),
 - 12. Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama (madde 282),
 - 13. Silahlı örgüt (madde 314) veya bu örgütlere silah sağlama (madde 315),
 - 14. Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk (madde 328, 329, 330, 331, 333, 334, 335, 336, 337) suçları.
- b) Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan silah kaçakçılığı (madde 12) suçları.
- c) Bankalar Kanununun 22 nci maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarında tanımlanan zimmet suçu,
- d) Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda tanımlanan ve hapis cezasını gerektiren suçlar.

e) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 ve 74 üncü maddelerinde tanımlanan suçlar.

(7) Bu maddede belirlenen esas ve usuller dışında hiç kimse, bir başkasının telekomünikasyon yoluyla iletişimini dinleyemez ve kayda alamaz.

MADDE GEREKÇESİ :

MADDE 135.- Telekomünikasyon yoluyla yapılan haberleşmeye girme, mevzuatımızda sadece 30/7/1999 tarihli ve 4422 sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanununda belirli örgütlü suçlar için düzenlenmiştir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarına uygun genel bir düzenlemeye ihtiyaç duyulmaktadır. Tasarı 135 ilâ 138 inci maddeler ile Türk usul hukukundaki bu önemli boşluğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarına uygun olarak doldurmaktadır. Gerçekten gerek ikrar, gerek işlenen suça ait diğer delil, iz, eser ve emareler, suçu işleyen, şerikleri, yataklık edenler ile diğer kişiler arasında cereyan eden telefon muhaverelerinin (karşılıklı konuşmaların) dinlenmesi veya sinyalleri, yazıları, resimleri, görüntü veya sesleri veya diğer nitelikteki bilgileri kablo, radyo veya diğer elektromanyetik sistemlerle veya tek yönlü sistemlerle alan ve ileten araçlara girilerek elde edilebilir. Modern teknik bu hususta kolaylıklar ve olanaklar sağlamış, bulunmaktadır.

Ancak burada, çok açık olan ve örneğin uyuşturucu madde trafiğinde olduğu gibi başka suretle delilini bulmak olanağının çok az olduğu suçları ve faillerini meydana çıkarmak gibi önemli toplumsal yarar ile haberleşme özgürlüğü, özel hayatın dokunulmazlığı gibi temel insan haklarına saygının çatıştığı açık olduğundan Batı ülkeleri bu konuyu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin içtihatlarına uygun biçimde düzenlemişlerdir. Bunun tipik örneğini Fransız Ceza Usulü Kanununun 100 ilâ 100-7 nci maddeleri oluşturmaktadır. Tasarının 135 ilâ 138 inci maddeleri kaleme alınırken sözü edilen mevzuattan ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarından

esinlenilmiştir.

Madde telefon konuşmalarına veya maddede sayılan diğer iletişim araçlarına müdahale edilmesi, girilebilmesi için koşulları şu suretle saptamıştır:

1. Soruşturulan suçun beş yıl veya daha fazla hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren bir cürüm olması gerekmektedir.

2. Yapılan soruşturmada başka suretle delil, iz, eser veya emare elde edilemeyeceği anlaşılmış olmalıdır yani bu yola “ultima ratio” olarak başvurulabilecektir.

3. Bu husustaki karar Cumhuriyet savcısının istemi üzerine soruşturma evresinde sulh ceza hâkimi tarafından verilecektir.

4. Hâkim, müdahale kararını sadece hakkında soruşturma açılmış kişiler için değil ve fakat, iletişimlerine girildiğinde soruşturma yapılan suç ve suçlular bakımından delil, iz, eser ve emare elde edilebilecek diğer kişiler hakkında da verebilecektir. Telefonla sürekli rahatsız edildikleri için, polise başvurarak telefonlarının dinlenmelerini istemiş bulunan kişiler bakımından, elbette ki, bu usul uygulanmayacaktır.

5. Verilecek kararda maddenin ikinci fıkrasında açıklandığı üzere, dinlenecek telefonun numarası veya diğer iletişim araçları bakımından hattın sahibinin veya kullananın kim olduğu, bu hususlara ait bütün unsurlar ve suçun türü ile üç aydan fazla olmamak üzere müdahale süresi, gösterilecektir. Özetle karar, telekomünikasyonda müdahale edilecek hattı, cihazı belirlemeye yarayacak bütün unsurları, başvurulmayı gerekli kılan suçu ve müdahale süresini içerecektir. Müdahale; yukarıda açıklanan usul ve koşullara uyularak en çok iki defa üçer aydan fazla olmamak üzere uzatılabilecektir.

Madde ile getirilen düzenleme belirtildiği gibi bir ihtiyaçtan kaynaklanmaktadır. Bu ihtiyaç nedeniyle konu diğer ülkelerin kanunlarında da düzenlenmiştir. Bununla birlikte insan hakları bakımından önemi dikkate alınarak bu usulün uygulanması için Fransız Ceza Usul Kanununda işlenen cürümün cezasının “iki yıl” olarak öngörölmüş bulunmasına karşılık,

Tasarının bu maddesinde “beş yıl veya daha fazla hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren cürümlerde” bu usulün uygulanacağı hükme bağlanmıştır. Bu düzenlemeyle de insan hakları bakımından önemli bir koruma getirilmiştir.

Böylece getirilen metin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarında belirtilen bütün kayıt ve koşulları içermektedir.

Müdafinin bürosu ve yerleşim yeri

MADDE 136. - (1) Şüpheli veya sanığa yüklenen suç dolayısıyla müdafinin bürosu, konutu ve yerleşim yerindeki telekomünikasyon araçları hakkında, 135 inci madde hükmü uygulanamaz.

GEREKÇE :

MADDE 136.- Maddede, avukatın bürosu, konutu ve yerleşim yerindeki telefon, faks, bilgisayar gibi telekomünikasyon araçları hakkında, savunmasını üstlendiği şüpheli veya sanığın işlediği suç nedeniyle, 135 nci maddenin uygulanamayacağı açıklanmıştır. Gerçekten avukatın savunmasını üstlendiği şüpheli veya sanık ile haberleşmesi denetlenemez. Bunun dışında, avukatın kendisi suç işleme şüphesi altındaysa ve diğer dinleme koşulları varsa 135 nci madde uygulanabilecektir.

Kararların yerine getirilmesi, iletişim içeriklerinin yok edilmesi

MADDE 137. - (1) 135 inci maddeye göre verilecek karar gereğince Cumhuriyet savcısı veya görevlendireceği adli kolluk görevlisi, telekomünikasyon hizmeti veren kurum ve kuruluşların yetkililerinden iletişimin tespiti, dinlenmesi veya kayda alınması işlemlerinin yapılmasını ve bu amaçla cihazların yerleştirilmesini yazılı olarak istediğinde, bu istem derhâl yerine getirilir; yerine getirilmemesi hâlinde zor kullanılabilir. İşlemin başladığı ve bitirildiği tarih ve saat ile işlemi yapanın kimliği bir tutanakla saptanır.

(2) 135 inci maddeye göre verilen karar gereğince tutulan kayıtlar, Cumhuriyet Savcılığınca görevlendirilen kişiler tarafından çözülerek metin

hâline getirilir. Yabancı dildeki kayıtlar, tercüman aracılığı ile Türkçe'ye çevrilir.

(3) 135 inci maddeye göre verilen kararın uygulanması sırasında şüpheli hakkında kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmesi ya da aynı maddenin birinci fıkrasına göre hâkim onayının alınamaması halinde, bunun uygulanmasına Cumhuriyet savcısı tarafından derhâl son verilir. Bu durumda, yapılan tespit veya dinlemeye ilişkin kayıtlar Cumhuriyet savcısının denetimi altında en geç on gün içinde yok edilerek, durum bir tutanakla tespit edilir.

(4) Tespit ve dinlemeye ilişkin kayıtların yok edilmesi halinde soruşturma evresinin bitiminden itibaren, en geç onbeş gün içinde, Cumhuriyet Başsavcılığı, tedbirin nedeni, kapsamı, süresi ve sonucu hakkında ilgilisine yazılı olarak bilgi verir.

GEREKÇE :

MADDE 137.- Madde, 135 nci madde gereğince alınacak kararların nasıl yerine getirileceği hakkındaki usulleri, icra ile görevli olanların neler yapacakları, kayıtların metin hâline getirilmesi, toplanan bilgilerin yargısal değeri, kayıtların muhafazası konularını düzenlemektedir. Buna göre:

1. Cumhuriyet savcısı veya onun görevlendireceği kolluk memuru, istediğinde resmen telekomünikasyonlarla görevli olanlar veya böyle bir hizmeti yerine getirmek hususunda yetkili bulunanlar, kararın uygulanması için gerekli bütün faaliyetleri derhâl yerine getirmekle yükümlüdürler. İşin başladığı ve bitirildiği tarih ve saatler saptanarak bir tutanağa bağlanır. Kolluk, işlemleri bizzat kendisi de gerçekleştirebilir.

2. Elde edilen kayıtlar, Cumhuriyet savcılığınca veya görevlendireceği kolluk memuru tarafından çözülür ve metin hâline getirilir; yabancı dildeki kayıtlar da Türkçe'ye çevirttirilir. Kayıtlar ise zarflara konularak mühürlenir.

3. İlgilinin 147 nci maddede, ifade almada ve sorguda, isnat açıklandıktan, susma hakkı tanındıktan sonra, serbest irade ile yapılan açıklamaların delil niteliği kazandığı belirtildiği için, gizlice yapılan telefon ve benzeri dinlemelerde, ilgilinin beyanda bulunması, ikrar delili değil, bir belirti delili olarak anlam kazanır. İkrar, suçun doğrudan doğruya ispatı açısından elverişli bir delil olduğu hâlde, emare delili, parmak izi gibi dolaylı bir ispat gücüne sahiptir ve başka delillerle bütünleşmeden tek başına ispat bakımından yeterli olmaz. Bu nedenle maddenin üçüncü fıkrasında kayıt ve saptamaların yargılamada sanığın ikrarına ilişkin delil olarak değerlendirilemeyeceği belirtilmiştir.

ASAYİŞ PROJESİ

Ülke genelinde meydana gelen tüm asayiş olaylarını ortak bir bilgi havuzunda birleştirmek ve bunu teşkilatımızın tüm birimlerinin hizmetine

sunmak gibi stratejik bir amacı hedefleyen Asayiş Projesinden beklenen faydaları elde edebilmek için suç soruşturması ile ilgili tüm birimler arasında bilgi akışının sağlanması gereklidir. Bu çerçevede olaya müdahale eden ilk ekibin, ilgili asayiş biriminin, Olay Yeri İnceleme

Ekibinin ve Delil İnceleme birimlerinin (Kriminal Polis Laboratuvarları ve Parmak izi Laboratuvarları, Adli Tıp) yürüttüğü çalışma ve raporlarının birbirleri ile ilişkilendirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Asayiş Projesine Merkez teşkilatının, Asayiş hizmetlerinde etkinliği sağlayacak, faili meçhul suçların aydınlatılmasına yardımcı olacak, Önleyici Hizmet Planlamalarına ve suç analizi çalışmalarına kaynak teşkil edecek

bilgilere ulaşmasını sağlayacak bir yapıda hazırlanması gerektiği düşüncesiyle yaklaşmanın faydalı olacağı değerlendirilmiştir.

Asayiş Projesi ile ilgili olarak göz önünde tutulması gereken diğer bir önemli konu da, ülke genelinde bir yıl içinde ortalama 300.000 Asayiş Olayının meydana gelmesidir. Günlük ortalaması 1.000'i bulan Asayiş Olaylarının, şahıs ve suç bilgileri ile projeye girilmesi aşamasında, kullanıcıları yormadan, en kısa sürede doğru veri girişi yapabileceği bir program ve iletişim altyapısının hazırlanması gerekliliğidir. Halihazırda değişik il emniyet müdürlüklerimizce lokal olarak kullanılan verilerin, yeni projeye aktarılması ve bu bilgilerin birleştirilmesi faydalı olacağı değerlendirilmiştir.

Genel anlamda Asayiş Projesinin birbirleri ile ilişkilendirilmiş 4 ayrı veritabanı üzerine kurulması öngörülmüştür:

Şahıs Veritabanı (mevcut POLNET Şahıs Veritabanı kullanılmalıdır)

Araç Veritabanı (mevcut POLNET Şahıs Veritabanı kullanılmalıdır)

Olay Veritabanı

Tüzel Kişi Veritabanı (suça konu olan tüm şirket, işyeri ve tesis bilgileri)

İdari yapılanmaya uygun olarak Asayiş Şubelerinin bünyesinde her biri ayrı suç ile ilgilenmekle görevli ve uzmanlık gerektiren birimlerin ihtiyaç duyacakları birer programın hazırlanması gerekliliği hasıl olmuştur. Bu çerçevede Asayiş Projesinden beklenen faydanın elde edilebilmesi amacıyla projeden beklenen özellikleri anlatan bilgilerden cinayet bürosunu ilgilendiren formlar aşağıya çıkarılmıştır:

CİNAYET BÜRO AMİRLİĞİ PROJESİ**Suç Türü ve İşlenme Yöntemleri:**

SUÇ TÜRÜ	İŞLEME YÖNTEMİ
Kasten Adam Öldürme	Ateşli silahla
	Bıçakla
	kesici aletlerle
	delici aletlerle
	Künt cisimle
	Suda boğarak
	Nefessiz bırakma suretiyle
	Elle boğmak suretiyle
	Telle Boğmak suretiyle
	Zehirlemek suretiyle veya ilaçla
	Boğaz kesmek suretiyle
	Parçalayarak
	Darp ederek
	Gazla
	Yanıcı patlayıcı madde ile
	Fazla dozda uyuşturucu ile
	Trafik kazası süsü vererek
	Kaza süsü vererek
	İntihar süsü vererek
	Yakarak
	Diğer
İhmal veya Kazaen Adam Öldürme	
Müessir Fiil	Ateşli silahla

	Ateşli silahla bacadan yaralayarak
	Ateşli silahla geriden yaralayarak
	Bıçaklayarak
	kesici aletlerle
	delici aletlerle
	Künt cisimle
	Diğer aletlerle vurarak
	Darp ederek
	Kol ayak kırarak
	Uzuv tadili yaparak
	Cilt bozarak
	Telle iple boğmak suretiyle
	Zehirlenmek suretiyle veya ilaçla
	Boğaz kesmek suretiyle
	Parçalayarak
	Gazla
	Yanıcı patlayıcı madde ile
	Fazla dozda uyuşturucu ile
	Trafik kazası süsü vererek
	Kaza süsü vererek
	Yakarak
	Adiyen darp
	Diğer
Çocuk Düşürme	Hamile kadının isteyerek
	Hamile kadının rızası olmaksızın
İntihar	İntihara ikna ve yardım
	İntihar

	İntihara Teşebbüs
	Telefonla
	Mektup ve diğer iletişim araçlarıyla
	Yüze karşı
	Silahla
	Sözle
Aile Fertlerine Muamele	Kötü
	Darp ederek
	Cisimle darp ederek
	Hakaret
	Diğer

ZAMAN :

Yıl + ay + gün + saat + dakika (güneş durumu, gece, gündüz)

YER:

Açık adres + koordinat

Daire

Müstakil ev

İşyeri

Otopark

Umuma açık yer

Araç içi

Stadyum

Piknik alanı, kırsal alan

Diğer

SUÇU ÖĞRENME ŞEKLİ:

Muhbir

Telefonla İhbar

Şahsen Müracaat

İstihbari bilgi

Ekip çalışması

Basın ve İletişim araçları ile

Elektronik posta ile

Suçüstü

Diğer

SUÇ DURUMU:

Faili Meçhul

Faili Belli

FAİLİ MEÇHUL	FAİLİ BELLİ
FAİL EŞKAL BİLGİLERİ:	FAİL BİLGİLERİ:
Vücutta Belirleyici iz & emare	Açık Kimlik Bilgileri
Madde Bağımlılığı	Yakınlık (akrabalık)
TÜM EŞGAL FORMU	Öğrenim Durumu
Konuşma özelliği (aksanı)	Kan grubu
İstanbul, Doğu, Karadeniz, Ege, Trakya aksanı vb.	Takma ismi (lakabı)
Kekemelik	Vücutta Belirleyici iz & emare
Pelteklik	Madde Bağımlılığı
Harf özürlü	Mesleği
Engelli	Gelir Düzeyi
Bedensel	Konuşma özelliği (aksanı)
Zihinsel	İstanbul, Doğu, Karadeniz, Ege, Trakya aksanı vb.
Gözlük kullanımı (astrimat & numara)	Kekemelik
Protez kullanımı	Pelteklik
Ayakkabı numarası	Harf özürlü
Solak / sağlak	Engelli
Diğer	Bedensel
	Zihinsel

	Otistik Gözlük kullanımı (astrimat & numara) Protez kullanımı Ayakkabı numarası Solak / sağlak Diğer
--	---

FAİLİN DURUMU:

Yakalandı - Firar

MAKTÜL & MAĞDUR & MÜŞTEKİ BİLGİLERİ:

Açık Kimlik Bilgileri (Mağdur çocuk mu?)

Öğrenim Durumu

Kan grubu

Takma ismi (lakabı)

Vücutta Belirleyici İz & Emare

Madde Bağımlılığı

Mesleği

Gelir Düzeyi

Konuşma özelliği (aksanı)

İstanbul, Doğu, Karadeniz, Ege, Trakya aksanı vb.

Kekemelik

Pelteklik

Harf Özürlü

Engelli;Bedensel;Zihinsel

Otistik

Gözlük kullanımı (astiğmat & numara)

Diğer

TANIK BİLGİLERİ:

Açık Kimlik Bilgileri

Öğrenim Durumu

Madde Bağımlılığı

Mesleği

Gelir Düzeyi

Yakınlık (akrabalık)

MADDİ SUÇ DELİLLERİ:

Biyolojik Deliller

Tükürük

Meni

İdrar

Gayta

Kan

Kıl

Deri (doku)

Tırnak

Kimyasal Deliller

Fiziksel Deliller

Parmak izi

Ayak izi

Lastik (tekerlek) izi

Alet (tornavida, balta vs.) izi

Balistik Deliller (silah, kovan, çekirdek)

Diğer

TUTANAK ve YAZIŞMALAR:

İfade Tutanağı (Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği'nin Eki/Ek-d)

Müdafi-Sanık/Şüpheli/Zanlı Görüşme Tutanağı

Yakalama ve Gözaltına Alma Tutanağı(Yak.,Göz. Alma ve İfade Alma Yön.'nin Eki/Ek-a)

Şüpheli ve Sanık Hakları Formu(Yak.,Göz. Alma ve İfade Alma Yön.'nin Eki/Ek-a)

Sanık Karar Takip Formu

Sevk/Serbest Bırakma Tutanağı(Yak.,Göz. Alma ve İfade Alma Yön.'nin Eki/Ek-c)

İhbar Tutanağı

Değer Tespit Tutanağı

Yüzleştirme Tutanağı

Yer Gösterme Tutanağı

Zaptetme (El Koyma) Tutanağı

Üst Arama Tutanağı

Mağdur/Şikayetçi Müracaat Tutanağı(2005/67 Nolu Gen.Uyulacak Usul ve Esaslar Ek-3)

Bilgilendirme,Rıza ve Talep Tutanağı(2005/67 Nolu Gen.Uyulacak Usul ve Esaslar Ek-1)

Görgü Tespit Tutanağı

Kimlik Tespit Tutanağı

Olay Tespit Tutanağı

Teşhis Tutanağı

Suçüstü Tutanağı

Cumhuriyet Savcısı ile Telefon Görüşme, Alınan Emir/Talimatlar ve Onay Tutanağı

Arama Tutanağı (muvafakatlı, mahkeme kararı ile..)

Arama İzin Yazısı

Suç Bildirim Fişi

Alkol ve Darp Yazısı

Gözaltı Süresi Uzatma Yazısı

Diğer kurumlarla yazışma (KPL, Sigorta şirketi, GSM Operatörü, okul.)

ADLİ KARAR:

Tutuklama / Serbest / Takipsizlik / Görevsizlik

CİNAYET VE SORUŞTURMA TEKNİKLERİ

Öncelikle belirtmek gerekir ki, cinayet olayları soruşturmacı birimlerin karşılaşılabileceği en önemli olaylardır. Bu yüzden bir cinayet olayı meydana geldikten sonra yapılması gerekenlerin sistematik bir şekilde planlanması ve soruşturmacıların olaylar üzerinde dikkatli ve titiz çalışması gerekmektedir. Dolayısıyla meydana gelen olayların işleniş tarzı, kullanılan suç aleti ve sebepleri çerçevesinde soruşturma yöntemi tayin edilmelidir.

Her suçta suç yerine ilk giden ekip görevlisinin çok büyük sorumlulukları vardır. Hatta denebilir ki, onun vazifesine düşkün, akıllı ve titiz tutumu soruşturmanın sonucunu tayin edebilecek en önemli faktörlerden biridir. Suç yerine ilk giden görevlinin davranışlarının soruşturmanın sonucunu tayin edecek kadar önemli olması nedeniyle yapılması gereken hususların neler olduğunu öncelikle belirtmemiz gerekir.

OLAY MAHALLİNE İLK GİDİŞTE YAPILACAK İŞLER :

Olay Mahalline İlk Giden Ekip

- Derhal durumu kavrayabilecek gayretler içine girmeli, şayet suç kapalı bir yerde işlenmiş ise dikkatle olay yerindeki herhangi bir delile zarar vermeden içeriye girmelidir.
- Mağdurun gerçekten ölüp ölmediğine bakılmalıdır.
- Mağdur yaşıyorsa hayatının kurtarılması her şeyden önce düşünülmeli gereken husustur.
- Ölümü tespit edebilmenin bazı basit ve pratik yolları vardır. Şöyle ki;
- Teneffüs olmayışı, (Dudaklarına ayna yaklaştır, aynada ölüm halinde buğulanma olmaz),
- Kalp atışının durması,
- Tırnak rengi, kızarıklığının olmayışı,
- Göz bebeklerinin ışığa karşı reaksiyonunun olmayışı,
- Göz bebeklerinde sabit, donuk bakış,
- Göz bebeklerinde refleks yokluğu,
- Aşikâr görünüş (Kokuşma, ezilme, başın kesik olması).
- Şayet vücutta kokuşma başlamışsa (koku) derhal odayı kapamak ve çevreyi emniyete almak gerekir.
- Ölümün kolay tespit edilemeyeceği durumlar vardır. Uzmanlar dışındakileri bu durumlar yanıltabilir. Örneğin;

Elektrik şokları,
İlaç zehirlenmeleri,
Barbitürat zehirlenmesi,
Derin Hipnozlar,

- Bu nedenle aşikâr olan durumlar dışında ölümün gerçekleşmediğini düşünmek yerinde olur.
- Suç yerini meslektaşlara, maktulün akrabalarına, meraklılara karşı korumak gerekir.
- Delillerin üzerlerini örtmek, çevrelerini emniyete almak, meraklıları uzaklaştırmak, gerekiyorsa çevreyi ipe sınırlamak gerekir.
- Kapı kolları, elektrik düğmeleri, telefon ahizelerinde parmak izleri bulunma ihtimalini unutmamak gerekir.
- Suç yeri açık bir alansa duruma göre yeteri kadar açıklığın kontrol altına alınması gerekir.

Amirlere Haber Verilmesi:

Durumdan amirlerin derhal haberdar edilmesi gerekir. Suç yerini muhafazasız bırakmadan bu iş yapılmalıdır. Suç yerindeki telefonun kullanılması gerekiyor ise bu işi itina ile yapmak ve iz kalma ihtimaline binaen olay yeri uzmanlarına bilgi vermek gerekir.

Acele Yapılması Gereken İşler :

Bu arada acele yapılması gereken bir kısım işler vardır ki bunlar vakit geçirilmeden yapılır. Varsa şüpheli hemen yakalanmalıdır. Yoksa suçu kimin işlemiş olabileceği konusundaki bilgiler hemen toplanmalıdır. Şahitlerin isim ve adresleri tespit olunmalıdır.

Tespitler :

Suçun ilk öğrenildiği saat, ilk memurun olay mahalline gelişi, amirlerin geliş zamanı, hava durumu ve şartları tespit olunmalıdır.

Tedbirler :

Bazı ilk tedbirlerin alınması gerekir.

- Olayın şahitleri derhal başka bir yere ayrılır ve kendi aralarında tartışmalarına izin verilmez.
- Şahitlerle veya başkaları ile suçun tartışması yapılmaz.
- Hissettirmeden başkalarının suça ilişkin sohbet veya tartışmaları dinlenir, önemli noktalar not edilir, konuşanların kimlikleri hissettirmeden tespit olunur.

SUÇ YERİ İNCELEMESİ

Suç yeri incelemesi, iki tecrübeli elemana yaptırılmalıdır. Herkesin disiplinsiz bir şekilde suç yerine dolması uygun bir hareket olmaz. Ancak uygulamada maalesef yapılan budur. Herkes rastgele bir şeyi incelemek

durumuna girmektedir. Bu affedilmez bir hatadır. Şu halde;

Suç yerinin özelliğine göre bir veya iki kişi içeri girerek önce gereken incelemeyi yapmalıdırlar.

(1)İçeriye girenler gayet dikkatli ve itinalı hareketle en ufak teferruatı dahi gözden kaçırmamalı,

(2)Suçlunun giriş yolunu tespit etmeli, içeride nasıl davranmış olduğunu kestirmeye çalışmalı ve çıkış yolunu tespit etmelidir.

(3)Bundan sonra fotoğrafçı, parmak izi elemanı gibi olay yeri inceleme uzmanları içeri alınmalıdır.

(4)Failin hedef veya gayesi dikkatle bu şekilde incelenir ve bulgular not edilir.

(5)Dış çevre tetkik olunmalıdır.

(6)Hiçbir şey aceleye getirilmemelidir.

(7)Suç yeri incelenirken;

a)Yalnız normal görüntülere değil ilk bakışta suçla ilgisi yokmuş gibi görülen teferruata da önem verilmelidir.

b)Şüphelilerin üstü inceden inceye aranmalıdır.

c) Suç hiçbir zaman asli durumundan değişik bir yan göstermez. Ancak her münferit olay kendi özel yanlarına sahiptir. Soruşturmacının başarısı kendisini bu özelliğe adapte edebilmesine bağlıdır.

d) Soruşturmada Genel Kurallar: Birçok hallerde hakikaten başarılı birçok polis yapılacak işleri sistematik olarak anlatmaları istendiğinde bir bocalama geçirdikleri ve normal olarak her gün yaptıkları işleri dahi anlatamadıkları görülmüştür.

Bu bakımdan genel soruşturma kurallarını şöyle sıralamakta fayda vardır.

(1) Suç Yerine Varış :

- Mağdurun yaşayıp yaşamadığına bakınız. Yaşıyor ise ve fayda temin edecek ise bir yandan ilk yardım yapınız ve doktor çağırınız veya en yakın sağlık kuruluşuna kaldırınız.
- Durum çok ciddi ise, dakikalar sayılı ise ağızdan son beyanı almaya çalışınız.
- Suçu ihbar eden kişinin kimliğini tespit ediniz.
- Failin kim olabileceği hakkında hemen “Nokta tetkiki” yapınız ve mümkünse hemen yakalayınız veya yakalanmasını sağlayınız.
- Suç mahalline varış saatinizi mutlaka tespit ediniz.
- Suç mahallini, delilleri korumak için hemen muhafaza altına alınız, hiç kimseye hiçbir şey el sürdürmeyiniz.
- Yetkili olmayan hiç kimseyi suç yerine sokmayınız.
- Şüpheli veya şüpheliler hakkında bilgi veya eşkal tespiti yapınız.
- Şahitleri hemen birbirinden ayırıp konuşmalarını engelleyiniz.

(2) Detaylı İnceleme:

- Cesedin yerini, durumunu, pozisyonunu inceleyiniz.

- Giyecek eşyalarının yerlerini not ediniz.
- Olay yeri inceleme uzmanlarınca eşyalar üzerindeki izleri tespit, fotoğraf aldırılması şemaya işlenmesi hususlarını sağlayınız.
- Cesedin orijinal durumunun sabit eşyalarla oranlı olacak, irtibatlandırılacak şekilde fotoğrafını çektilirip şemaya işaret ediniz.
- Olay yeri şeması ve krokisini yapınız.
- Cesedi ve yaraları uzman hekim muayene ederken yanında bulununuz. Yaraların durumunu ve yerlerini fotoğrafla tespit ediniz.
- Suçun ilk meydana geldiği andaki hava durumu ile incelemeniz sırasındaki hava durumunu not ediniz.
- Kapıları, pencereleri, mefruşatı inceleyiniz. Failin giriş yol ve şeklini tespit ediniz. Açık- kapalı kapıların pozisyonlarını işaretleyiniz. Sökülmüş kapılar varsa inceleyin ve tespit edin.
- Mermi izleri, kovan, kan lekelerine bakınız ve fotoğrafla tespit ettiriniz.
- Her türlü parmak izi, alet izi, kablo kesikleri olup olmadığına bakınız. Saç, sair kıl, vücut akıntıları var mı bakınız. Kumaş parçaları, sigara izmaritleri, cam kırıkları vs. varsa tespit ediniz, fotoğraf çektilirip şemaya işaretleyiniz.
- Diğer iz veya deliller var mı araştırılmasını sağlayınız.
- İzlerin faile mi, maktule mi yoksa üçüncü şahıslara mı ait olduğunu araştırınız.
- Durumu ve durumun tam olarak tasvirini not alarak yazınız.

(3)Olayın Nasıl Meydana Gelmiş Olabileceğini Canlandırmaya

Çalışmak:

- Cesedin pozisyonu,
- Şiddet izleri,
- Kan leke veya kalıntıların, silahların yerleri,
- Sair izler,

- Mantığa uygun olan ya da olmayan her ihtimalin incelenmesi,
- Düşünce ve bulguların not edilmesi.

(4)Olay Başka Yerde Gerçekleşmiş ve Ceset Bulunduğu Yere mi Getirilmiştir?

Suçun mutlaka cesedin bulunduğu yerde işlenmesi gerekmez. Suç başka yerde işlenebilir ve ceset bulunduğu yere çekilip getirilebilir. Bu bakımdan :

- Ceset bulunduğu yere sürüklenmiş midir?
- Sürünme izleri, ayak izleri, kan lekelerinin durumlarına bakınız.
- Öldürülmeden sonra maktulün asılması, ateş edilmesi, bıçaklanması gibi haller için (yara, kanama, ölümün vukuuna işaret eden izler).
- Vücudun parçalanıp, vücut parçalarının muhtelif yerlere serpiştirilmesi halinde; bavula konma, bir odaya gizleme yahut durgun sulara atarak batırma hallerinde; cesedin ambalajlanmış olduğu malzemenin cinsine bakınız. Yapılarını inceleyiniz. Gazete kâğıtları kullanılmış ise tarihlerine bakınız. Cesede batmış bulunan şeyler olup olmadığına bakınız.
- Maktulün parmak izini aldırınız.
- Eşyaların markalarına bakınız.
- Dişlerin durumu, hastalık belirtileri var mı bakınız.
- Elbiselerde tamir izleri var mı araştırıp tespit ediniz.
- Cesedin bir arabadan atılmış olması ihtimali; ayak izleri, lastik izleri olup olmadığına bakınız.

Önemli Nokta : İntihar edenlerden bazılarının ölümü meydana getirecek ciddi yaralar açtıktan sonra bile bazı hareketler yaptıklarını ve uzun bir mesafe yürüyecek kadar takatleri kaldığını da unutmamak gerekir.

(5) Suçun Ateşli Silahla İşlenmesi Durumu :

Bu durumda soruşturmacı kullanılan silahın cinsini, çapını, tipini, atış mesafesini ve yönünü bilmek isteyecektir. Bunlar olayın bir kaza mı yoksa

cinayet mi yada intihar mı olduğunu tayin için önem arz eder. En iyi fikri otopsi verir.

(6) Sivri Uçlu-Delici Aletler Kullanılmış Olması Durumu :

Bunlardan bir kısmının açtığı yaralar kurşun yarasını andırabilir. Bu durumda röntgen tetkiki unutulmamalıdır.

7) Kesici Aletler Kullanılması Durumu:

Cesette birden fazla yara varsa bilhassa maktulün kol ve ellerindeki yaraların savunma yaraları olduğunu unutmamak gerekir. Boğuşma, mücadele izleri arayınız. Maktulün elinde, tırnaklarında ve üstünde faile ait izler bulmak mümkündür.

8) Darbe Sonucu Açılmış Yaralar:

Darbe sonucunda hasıl olmuş yaralarda kesik ve yırtıklar bir arada bulunurlar. (Balta-keser yaraları gibi).

Yaranın derinliği ve şekli taarruz veya darbe yön ve açısını tayine imkân verirler. Kesin hükme otopsi sonucunda varılabilir.

9) Fail Kim Olabilir?

- Görgü şahitlerinin beyanları,
- Fail veya faillerin sayısı,
- Silahları,
- Failin giriş yolu ve bu yol üzerindeki izler,
- Fail yaralı mı değil mi?
- Şayet elde bir şüpheli var ise; elbiseleri ve iç çamaşırları, tırnak altları, kulak, burun boşlukları, ağzı dikkatle incelenmelidir. Şayet suç yerinin yapısı icabı karakteristik tozlar, toprak kalıntıları var ise bunların şüphelinin üzerinde olup olmadığına bakılmalıdır, araştırılmalıdır.
- Not defteri, adres, telefon numaraları,
- Arkadaşları, sevgilisi, düşmanları,
- Sık sık uğranılan yerler, barınılan yer,

- Alışkanlıklar,
- Her nevi giyim eşyası, kuru temizleme yerlerinin işaretleri, yapımcı firma işaretleri, terzi etiketleri,
- Varsa kullanılan motorlu araç, renk, model, tip, plaka nosu, kapı adedi vs.
- Çalınmış eşya var mı? Varsa tam listesini yapınız.
- Zehirler, şüphelinin üzerinde veya evinde herhangi bir zehir var mı? Şüpheli gördüğünüz bütün toz, toprak partikülleri ve sıvıları tahlile gönderiniz. Kusmuk veya diğer vücut artıkları varsa tahlile gönderiniz.
- Şahit veya meraklıların konuşmalarını tespit ettirin.

(10) Şüphelinin Kaçış Yolunun Tespit Edilmesi:

Burada da atılması gereken adımları şöyle sıralamak mümkündür :

- Failin olay mahallini terk ediş yolunu tespit edin ve buralarda izler arayın.
- Gidebileceği yerleri düşünün. Şehir çıkışlarını kontrol altına alın yada aldırın.
- Tespit edilebilen yerler varsa o yerin güvenlik güçlerine (Jandarma vb.) derhal bilgi verin.

(11) Suçun Sebebinin Tespit Edilmesi:

Öldürme olaylarında suçun gerçek sebebini tayin önemli bir iştir.

Sebebin doğru olarak tayin edilebilmesi fail hakkında önemli ip uçları verir.

Kişiyi suça itebilecek bu sebeplerden belli başlı olanları şunlardır :

- İntikam almak,
- Kıskançlık,
- Rekabet,
- Menfaat sağlamak,
- Düşmanlık - kan gütme,
- Cinsel motifler,

- Nefsini savunma,
- Akıl hastalığı,
- Düşük karakterli olmak,
- İdeolojik motifler,
- Diğerleri.

(12) Suç İşlenmeden Önce Hazırlık Yapılıp Yapılmadığının Tespit Edilmesi:

Suçlunun, suçu işlemeden önce bazı hazırlıklar yapıp yapmadığını araştırmak ve mümkün olursa tespit etmek de önemli ipuçları verecektir. Suçun işlenmesinden önce çevrede şüpheli bazı şeyler cereyan etmiş midir? Bazı acayip ve yabancı kişilerin çevrede yakınlarda dolaştıkları görülmüş müdür? Buna benzer değişik olaylar olmuş mudur?

(13)Maktulün ve Diğer Şahısların Kimliklerinin Tespit Edilmesi:

- Tam kimliğinin tespiti,
- Şahitlerin tam kimlikleri,
- Olay mahalline ilk giden görevlinin tespit ettiği kişiler,
- Cesedi teşhis edebilecek akraba ve yakınlar,
- Özellikle maktul hakkında gereken her türlü inceleme. Bazen maktulün işi, sürdüğü hayat, düşüp kalktığı kimseler, çevresi fail hakkında ipuçları verebilir.

(14) Yakalama İçin Atılacak Adımlar :

- Fail ve yeri biliniyorsa derhal ekip sevki ile yakalamak,
- Suç yerinden uzaklaşma ihtimaline binaen ad, adres, eşkal tarifi, özellikleri varsa fotoğrafı, ziyaret ettiği veya edebileceği yerler, bulunabileceği yerler süratle bütün görevlilere iletilir,
- Failin suçu işlemeden önceki muhtemel davranışları saptanmalı,
- Ev ve işyeri gözetlenmeli,
- Bütün haberleşme kanalları kontrol altına alınmalı,
- Dost, arkadaş, sevgili, nişanlı, aile fertleri vs. takibe alınmalıdır.

KONU YA DİĞER BİR AÇIDAN BAKIŞ:

Soruşturma sırasında yukarıda işaret ettiğimiz genel kurallar ışığında öldürme olayları tetkik edilirken tek yanlı bir inceleme içinde olunmamalıdır. Genel kurallara biraz daha kuvvet kazandırmak açısından meseleye diğer bir yönü ile de bakarak konuyu açıklamanın bu bakımdan faydalı olacağını düşündük.

Soruşturmacı ölümün meydana geliş tarz ve şeklini de pek tabii olarak inceleyecektir. Bu noktadan hareketle ölümün meydana geliş şekline göre bazı açıklamalarda bulunmak faydalı olacaktır.

(a) Ateşli Silahla Vurularak Öldürölme Hali :

Maktul ateşli bir silahla vurulma sonucu öldürölmiş ise soruşturmacı kullanılan silahın cins, çap, tip vs. ni bilmek, atış mesafe ve yönünü tespit etmek isteyecektir. Ayrıca mermiye hedef olduğu anda maktulün pozisyonu nasıldı onu da bilmek zorunda olacaktır. Bu bilgilere sahip olduğu zaman soruşturmacı kişinin kaza sonucu mu vurulduğunu, intihar mı ettiğini yoksa bir cinayete kurban mı gittiğini tayinde daha isabetli karara varabilecektir.

Olay yerinde mermi, çekirdek ve kovanlar bulunduğunda elbette değerlendirilmekle beraber otopside cesetten çıkarılacak çekirdek de büyük önem arz eder. Bunun üzerinde yapılacak inceleme önemlidir.

Çekirdek vücutta bir yol izlemiş olacaktır. Uzman hekimin yardımı ile mermi giriş ve çıkış yaraları tespit olunur. Gerçi cesetteki yaraların durumundan da atış pozisyon ve yönünü tayin etmek mümkündür. Ancak meseleye bilimsel doğruluk kazandırmak önem arz eder. Bu durumda merminin vücuda giriş noktası, giriş yarası, vücuttaki seyir istikameti, takip ettiğı yol, çıkış noktası ve yarası atış cihet ve pozisyonunu tayinde en önemli faktör olur. Yine bu tespitlerden merminin isabet ettiğı andaki vücut pozisyonunu da tespit etmek mümkün olur.

Şayet ölen kişi giyinik ise, giyecek eşyaları incelenmek üzere laboratuara gönderilmelidir. Barut leke ve yanıklarının incelenmesi önemli ipuçları verecektir. Bu konuda uzmanlarca yapılacak inceleme ile barut iz, leke ve yanıklarının tetkiki sonucunda yalnız atış mesafesi değil atış aralıkları da tespit edilebilir (Hangi merminin daha önce atıldığı). Bunun için birden fazla yara bulunması gerekir.

Şayet ölünün ellerinde barut yanığı veya leke yahut izleri mevcut ise, bunlar da olayın cinayet mi yoksa intihar mı olduğu hususunda soruşturmacıya fikir verebilir. Şayet maktul, ölümünden önce silah kullanmış ise *parafin testi* işi aydınlığa çıkarmada yardımcı olur. Parafin testine teknik olarak der mat nitrate testi denir.

(b)Delici Aletlerle Açılan Yaralardan Ölüm Hali:

Bu tip aletlerle açılan yaralarda karakteristik bir görünüm vardır. Bazı delici aletlerin yaraları ilk görünüşte aldatılabilir. Bunlar mermi yarası intibarı verebilirler. Muayenede tereddütler olabilir. Bu takdirde röntgen muayenesi yapılmalıdır.

(c)Kesici Aletler:

Keskin ağızlı aletlerin hasıl edecekleri yaraların da kendilerine özgü görüntüleri vardır. Birden fazla kesik yaraları bilhassa cesedin kol veya ellerinde mevcut ise bunlar maktulün saldırı aletini almak istemesinden doğan *savunma yaralarıdır*.

(d)Kesici ve Yırtıcı Alet Yaraları :

Bu aletlerin (Balta-Satır) oluşturduğu yaralarda hem kesik hem de yırtıklar mevcuttur. Aletin ağırlığı nedeniyle kesik ve yırtıklar meydana gelir. Uzman hekim yardımı ile yarayı oluşturan aleti tayin edebilmek mümkündür. Ayrıca burada önemli olan husus :

Delici, kesici ve yırtıcı aletlerle hasıl olmuş (birden fazla) yara izleri, savunma yaralarının da mevcudiyeti halinde cinayet ihtimalini çok kuvvetlendirir.

Derinin yapı özellikleri yaranın ebat ve şeklini ciddi şekilde etkiler.

Yaranın haricen görünümü ile derinlik farkları ve meydana getiriliş yönü hakkında bir sonuca varmak güvenilir değildir. Tam otopsi yapılması gerekir.

(e) El ile Boğarak Öldürme:

Burada iki durumla karşılaşılabilir. Maktulün boğazı doğrudan doğruya ellerle sıkılarak suç işlenmiştir, yada çorap konçları gibi bir madde kullanılarak düğüm sıkılmak suretiyle suç işlenmiştir. Bu hususlara da kısaca değinelim;

Birinci durumda, boğma elle sağlanır. Bu durumda parmak baskı lekeleri boğazda görülür. Şayet eller çıplak ise tırnak izleri de bulunacaktır. Saldırgan ile maktul arasında boğuşma geçmiş ise tırnak altlarında failin deri parçacıkları, mikroskobik de olsa bulunabilir. Otopside hyoid kemiği kırılması görülecektir.

İkinci durumda; kuşak, kravat, çorap konçları gibi bir vasıta kullanılacaktır. Saldırgan bunlardan birini maktulün boğazına doladıktan sonra bir düğüm atarak sıkacaktır. Kullanılan maddenin cinsine göre, incelik ve kalınlığına göre, esneklik veya sıkılığa ve yapısı ile uygun düşecek şekilde maktulün boğazında sıyrık izleri görülecektir.

(f) Asılma Olayları:

Genel anlamda asılmalar; vücudun tartan ağırlığına karşı çalışan ip, ince halatlar, kordonlar gibi maddelerin sıkması nedeniyle ciğerlere hava gitmemesi sebebiyle ölümün meydana gelmesi halidir. Asılmanın meydana gelmesi için kişinin mutlaka boşlukta asılı olarak sallanması (ayaklarının yerden kesilmesi) gerekli değildir. Ayrıca kırılgan, ağaç dalları gibi yüksekçe bir yerden atlamak veya itilmek suretiyle de olabilir. Burada kurbanın boyununun kırılması sonucu ölüm meydana gelir.

Böyle bir durumda soruşturmacı olay mahallini iyi incelemeli ve mücadele izleri bulunup bulunmadığına, maktulün ellerinde ip veya halat yaraları (sürtünme izleri) olup olmadığına bakmalıdır. (*Savunma izleri*)

Kurbanı asıdan indirirken düğümü çözmemeli, ası ipini asılma noktası ile kurban arasındaki mesafenin orta yerinden kesmelidir. Ayrıca kurbanın boynundan ipi çıkarırken düğümün aksi tarafından ası ipi kesilmelidir. Çünkü düğüm şekli soruşturmacıya ip uçları verebilir. (Denizci düğümü veya ilmiği gibi)

Ası ipinin laboratuvar incelemesi yapılmalıdır. (Vücudun yukarıya doğru çekilerek asılması halinde halatta izler kalır.)

Kurbanın boğazının incelenmesinde koyu renkli ve halka şeklinde bir iz görülecektir. Şayet bu iz düğümün şekline göre diyagonal şekilde teşekkül etmiş ise kurban asılı iken ölmüş demektir. Şayet oluşan bu halka omuz çizgisine paralel bir pozisyonda ise ölüm asılı iken meydana gelmemiş demektir. (Muhtemelen bir vasıta kullanılması suretiyle yerde boğulmadır.)

Şayet kurbanın tamamen boşlukta sallanır durumda bulunmasına rağmen boğazda teşekkül eden koyu renk halka düğüme doğru değil de, omuz çizgisine paralel olarak teşekkül etmiş ise bu durumda kurbanın boğulduktan sonra asılmış olduğundan şüphe etmek gerekecektir.

Şayet kurban tamamen çıplak ve bir ayna karşısında mutad olmayan bir şekilde asılı bulunursa veya buna benzer durumlar mevcut ise cinsel motiflerin işin içine girdiği ve bir kazaen asılmanın yer aldığını düşünmek mümkündür.

(g) Zehirlenmeler:

Vücut metabolizma dengesini bozucu, merkezi sinir sistemini felce uğraticı yada kandaki kimyasal dengeyi bozucu bir yiyecek, ilaç yada kimyasal madde alınca ölümün meydana geldiği söylenir. Ayrıca sindirim yolu veya sistemini tahrip eden zehirler vardır. Bu zehirlere maruz kalındığında ölüm ya şoktan, ya da şiddetli açlıktan meydana gelmektedir.

- Zehirlenme şüphesi taşıyan bir ölümle karşılaşılınca kusmuk kalıntıları veya izleri aramalı, bulunanları derhal laboratuara göndermelidir.
- Herhangi bir özelliği olan koku bulunup bulunmadığına dikkat etmeli ve zehirli olabilecek katı, sıvı ve tozlar tetkik için laboratuara gönderilmelidir.
- Ölümün gerçek sebebinin ancak otopsi ile anlaşılabilceği unutulmamalıdır. Bu bakımdan herhangi bir nazari teoriye itibar etmemek gerekir.
- Şayet zehirlenme zehirli gazlar nedeni ile meydana gelmiş ise; Hava gazı-Karbon monoksit vs. Bu durumda kanda alkol aranmalıdır. Şayet kanda yüksek oranda alkol bulunmaz ise (yada uyku ilaçları etkileri) kişinin kendi kendine bazı hazırlıklar yaptığı ve intihar ihtimali kuvvet kazanır.

(h) Düşmeler:

Düşmeler genellikle kaza sonucu meydana gelir. Ancak kişiler bazen yüksek yerlerden aşağıya atılabilirler, itilerek düşürülebilirler.

Bu düşmeler sonucu meydana gelen iç yaralar hem ağır hem de değişik olabilir. Kırıklar genellikle mevcuttur. Kurbanın kanında alkol aranması uygun olur. Düşüş noktası ile yere çarpma şekillerinin incelenmesi gerekir. Böyle bir inceleme ile şartların iyi değerlendirilmesi ve tetkiki kazaen düşme, atlama veya atılma durumuna ışık tutabilir.

(ı) Yanıklar:

Kundaklama olayları sonucu meydana gelen yanıklar dışındaki olaylar genellikle kazaen meydana gelmektedir. Uzman adli tabipler vücuttaki yanıkların tetkikinden soruşturmacıya istifade edeceği mühim ipuçları verebilirler.

Otopsi ile yanma sırasında kurbanın yaşayıp yaşamadığı tespit olunabilir. Yangın başladığı sırada şayet kurban hayatta idiye nefes

borusunda karbon granülleri kalıntılara rastlanır. Kurban yangın başladıktan sonra teneffüse devam etmiş ise kanda karbon monoksit'e rastlanır.

Yanma nedeniyle meydana gelen ölümlerin soruşturmasında en zor olan husus ölümle yangın sebebi arasında ilişki kurmak ve kurbanın kimliğini tespit edebilmektir. Yanma olaylarını karmaşık hale sokan unsurlardan biri de, yanan kişinin yangından önce maruz kaldığı şiddet izlerinin kaybolmasıdır. Bununla beraber uzman bir patolog ölümden önce bir saldırıya veya tecavüze maruz kalıp kalınmadığını büyük bir ihtimalle söyleyebilir. Parmak izleri kaybolmasına rağmen vücut artıklarından cinsiyet tespit edilebilir. Aynı şekilde kurbanın boyu, yaklaşık olarak yaşı, geçirmiş olduğu ameliyatların belirtileri, yaralar ve anatomik bozukluklar tespit olunabilir.

(j) Boğulmalar:

Boğulmalar muhtelif şekillerde meydana gelebilir. Bunları şöylece özetlemek mümkündür:

- Kurbanın boğaz, yutak, göğüs adalelerinde meydana gelen şiddetli spazmlar nedeni ile nefes alamaması ve ölümün meydana gelmesi. (Asfeksi)
- Kurbanın boğazına su dolması nedeniyle ölümün meydana gelmesi. Boğazdaki suyun boğaz mukozasını tahrişi sonucu boğaz ve nefes borusunda fazla miktarda mucous teşekkülü ve bu nedenle ciğerlere hava gidememesi sonucu ölümün hasıl olması.
- Aşırı miktarda içine su çekilmesi ve ciğerlerdeki havanın dışarı atılması sonucu ölümün meydana gelmesi.

Soruşturma sırasında dikkat edilmesi gereken hususlara gelince :

(1) Su içinde ölüm sonrası meydana gelebilecek yaralar bellidir. Bunlar ölüm öncesi yaralardan ayırt edilmelidir.

(11) Dibe çöküşten sonra cesette çürüme başlayınca çürüme gazları nedeniyle ceset su yüzüne atılır. Cesedin su yüzünde kalabilme süreleri değişiktir.

Genellikle sıcaklık derecesine bağlıdır. Ceset sudan çıkarılınca otopsi ile suya girdiğinde hayatta olup olmadığı anlaşılır.

(111)Kalbin bir patolog tarafından incelenmesi kişinin tatlı suda mı yoksa tuzlu suda mı boğulduğunu ortaya çıkarır. Şayet tuzlu suda boğulmuş ise kalbin sol Ventricle deki Klorid miktarı sağ Ventricle dekinden fazla olacaktır.

(k) Darp-Dövmeler Sonucu Ölüm :

Döverek öldürme genellikle kasıtlı olarak yapılmaz. Dövülmenin en belirgin işaretleri, meydana gelen iz ve berelerdir, yırtılmalar da olabilir. Genellikle otopsi hasara uğrayan hayati organ yada Cranial kanamaları ortaya çıkarır.

(1) Dövmeye herhangi bir alet kullanılmış ise genellikle izleri vücutta kalır. Böyle bir durumda izin şeklinden kullanılan aleti tespiti çalışmak gerekir. Bunun şüpheliyi suçla irtibatlandırmada önemi vardır.

(2) Kurbanın tekmelenmesi, topuk darbelerine maruz kalması halinde iz veya lekelerin elbiseleri üzerinde kalması mümkündür. Bunlar incelenir ve delil olarak kullanılır. Cilt üzerindeki bu gibi izlerin itina ile fotoğrafları alınmalıdır.

(3) Kurban ölümcül derecede dövüldükten sonra işe trafik kazası süsü verilmek için yol ortasına atılabilir. Bu durumda otopsi, yaraların araç çarpmasından meydana gelip gelmediğini ortaya koyar. Bölgenin incelenmesinde ise çarpma noktasına rastlanmaz.

(l) Cinsel Cinayetler :

Cinsel cinayetler herhangi bir alet ile işlenebilirler. Genellikle rastlanan şekli boğma veya bıçaklamadır.

Soruşturmacı; kurbanın (kadın-çocuk) cinsel temasa hedef olmadığına tespit edilmiş olması ile hatalı bir değerlendirmeye düşmemelidir. Boğulmuş veya muhtelif bıçak veya başka alet darbesine maruz kalmış, kesikler hasıl edilmiş, cinsel organları açığa çıkarılmış veya harap edilmiş yada kesilmiş kadın yada erkeğin öncelikle herhangi bir tipteki cinsel bir

cinayete kurban gittiğini düşünmek gerekir. Böyle bir durumda ihmal etmeksizin bir Psikiyatristin veya doktorun fikrine danışılması yerinde olur.

(m) İntiharlar:

- Kadınlar nadir olarak çıplak vaziyette intihar ederler.
- İntihar kurbanları vücutlarında darbeyi indirecekleri kısımları açarlar.
- İntiharlarda kişilerin kendilerini gözlerinden vurmaları hali pek enderdir.
- İntiharda erkekler daha çok silah veya başka şiddet vasıtaları kullanmaya, kadınlar ise zehir kullanmaya meyillidirler.
- Kesici aletlerle intihar edenlerde deneme mahiyetinde *tereddüt yaraları* bulunur. Bunlar kesin darbeyi vurmadan önce yapılmış olan ufak çizik-kesiklerdir.
- Müntehirin sağ veya sol elini kullanması halinin önemi ateşli silah veya bıçak kullanılması durumlarında belirginleşir.
- Bıçak, balta, şiş, satır gibi aletler kullanılmışsa birden fazla derin yara açılabilmesi haline çok az rastlanır.
- Kendilerini suda boğulmaya terk edenler genellikle ceket ve şapkalarını kıyıda terk ederler.
- Suya ayak üstü atarlar.

SORUŞTURMA:

Soruşturmacı; intihar olaylarını incelerken şu hususları mutlaka tespit etmelidir:

- (i) Önceden intihar teşebbüsleri yapıp yapılmadığını yada intihara meyli olup olmadığını ortaya koymuş mudur?
- (ii) Borçları var mı? Geçim sıkıntısı çekiyor mu?
- (iii) Sağlık durumu bozuk mudur? (Ümitsiz hastalıklar)
- (iv) Cinsel sapıklıklar yada ruhsal bunalımlar olduğunu ortaya koymuş mudur?

SORUŞTURMACININ KARŞILAŞTIĞI BİR TAKIM PROBLEMLER

Öldürme mi-İntihar mı?

Ölüm olaylarında soruşturmacının önündeki en önemli konu, olayın bir cinayet mi yoksa intihar mı olduğunu tayin veya tespit edebilme meselesidir.

İntihar olarak ele alınıp da sonradan kişinin bir cinayete kurban gittiğinin anlaşıldığı durumlar çok olmuştur. Elbette bunun aksi de mevcuttur.

Her ne kadar konunun kesin sonuçlara bağlanması her zaman mümkün olmamakla beraber, bu konuda yapılacak çok şey de vardır. Öncelikle unutulmaması gereken en önemli temel nokta soruşturmacı ile uzman hekim arasındaki devamlı irtibat ve işbirliğidir.

(1) Soruşturmacı Uzman Hekim/Adli Tıp Uzmanı İşbirliği:

Genellikle uygulamada görülen şey soruşturmacının suçlunun izlerini aramaya ağırlık verdiği, uzman hekimin ise (adli tabibin) vücudun dış görünümü ile otopsiye yöneldiğidir. İlk bakışta pek tabii olan bu durumda işin esası bakımından aksayan bir yan bulunmaktadır.

Bir kere ilginin böylesine sınırlandığı, hem de kesinlikle sınırlandığı durumlarda, sonuç çok verimli olmamaktadır. Bir defa uzman hekimin verdiği raporlar o derecede bilimsel yada mesleki hava taşımaktadır ki, soruşturmacılar (belki savcı ve hakimler de) bu raporlardan gereğince yararlanamamaktadırlar.

Halbuki uzman hekimin konunun yalnızca hekimlik alanı ile bağlı kalmayarak, işe biraz da soruşturmacının araştırdığı açıdan bakabilmesi halinde, bu ortak çalışmanın çok daha fazla yararlı olacağını düşünmek gerekir.

Ancak itiraf etmek gerekir ki, soruşturmacı ile uzman hekim arasında istenen işbirliğinin sağlanabilmesi için bu iki uzman arasında bir müşterek hareket noktası bulunması gerekir. Böyle bir hareket noktası soruşturmacının *adli tıp* konusunda biraz bilgi sahibi olmasıdır. Bilhassa cesedin dıştan ilk muayenesi yapıldığında.

Ancak böyle bir işbirliği sonucu, olayın cinayet mi yoksa intihar mı olduğu sonucuna daha kolay varılabilir.

Bu suretle soruşturmacının sıkıntılarını bilen bir uzman hekim ile ortak hareket eden, işinin nerede başladığını takdir edebilen uzman bir soruşturmacı sonuca en kısa zamanda ulaşabilir.

Ayrıca bu işbirliği kesintisiz devam etmelidir. Soruşturmacı her ihtiyaç duyduğunda uzman hekimden yardım istemeli, olayla ilgili istediği sonucu alabilmesi için uzman hekimi durum hakkında aydınlatmalı ve bilgi vermelidir. (Bilhassa suçun işleniş ve oluş şekline işaret eden hususlarda)

(2) Nelere Dikkat Etmeli?

Bu konuda soruşturmacıya olayları kesinlikle çözmede yardımcı olabilecek olanaklar sunmak mümkün olmayacaktır. Soruşturmacı bilmesi gereken hususları, özellikleri, her olayın kendi şartlarına ve çevrenin elverişliliğine göre değerlendirebilmek maharetini göstererek sonuçlara varacaktır. Eldeki çeşitli delilleri birbiriyle irtibatlandırıp yorumlamak suretiyle neticeyi alacaktır.

Bir olayda intihar mı, cinayet mi konusunu incelerken soruşturmacı öncelikle ailede intihar teşebbüsleri olmuş mudur, geçmişte böyle bir durum var mıdır, intihar etme tehdidi önceden yapılmış mıdır, müntehir kendi el yazısı ile bir mektup bırakmış mıdır, intiharın yapılış şekil ve şartı intihara elverişli midir, intihar görüşüne uygun düşmekte midir gibi hususlara dikkat etmek zorundadır. Bunlar dışında olaylara göre dikkat edilmesi gereken hususları ana hatları ile şöyle belirleyebiliriz.

a) Ateşli silahlar kullanılması hali:

Bilindiği gibi ateşli silahlar kullanılması halinde yakın mesafeden yapılan atışlarda mermi giriş yarasının karakteristik ve tipik bir görünümü olması gerekir. Aynı şekilde yara çevresinde teşekkül edecek halkanın da tipik görünüme sahip olması gereklidir. Bunların mevcut olup olmadığı intihar veya cinayet hadisesi için önem arz eder.

Hiç kimse kendisine 25-30 cm. den daha uzak mesafeden ateş edemez. İntiharda genellikle silah namlu ağzı cilde dayanır, asgari yöneltildiği yere neticeyi temin için çok yakın mesafede bulundurulur.

Böyle durumlarda mermi giriş deliği çapı daima mermi çapından daha büyüktür.

Giriş deliği çevresindeki tüyler içe batıktır ve giriş deliği çevresindeki deri kırmızı kahverengi yada gri kahverengi ve yanıktır. Giriş deliği çevresindeki deride yanmamış barut zerrecikleri bulunur.

Takriben 20 cm. den daha yakın mesafeden atışlarda tabaka halinde siyah barut kalıntısı görülür. (Kara barutlu mermilerde daha fazla, dumansız barutlu olanlarda daha az). Uzaktan yapılan atışlarda bu iz ve işaretlerden hiçbirisi bulunmayacaktır. (Gerçi yanmamış barut parçacıkları hayli uzun mesafelere gidebilirler).

Cesetteki mermi yolunun yönü ve vücudun yaralı kesimi (kalp, alın, şakak, ağız) müntehirin rahat bir pozisyondan atış yaptığını gösterecek makul bir şekil veya mahiyet gösteriyorsa intihara karar vermek mümkün olabilir. (Bilhassa yaralı kısım çıplak ise). Müntehirlerin giyim eşyaları üzerinden ateş ettikleri olaylar az da olsa vardır.

Şayet cesette birden fazla mermi yarası var ise cinayet ihtimali kuvvetlenir.

Bilhassa özel bir dikkatle parmak izi, ayak izi, şiddet izleri, boğuşma izleri aramalıdır ki, mevcudiyetleri cinayet ihtimalini kuvvetlendirecektir.

Normal intihar olaylarında mermi giriş deliği çıkış deliğinden daha küçük olur. Bu tabiidir. Çünkü barut gazının tesiri bir yana mermi çekirdeği vücutta gezinirken şeklini değişikliğe uğratan bir direnme ile karşılaşır. Kaide olarak girişte yara ağzı içe dönük, çıkışta da dışa dönüktür. Ancak, hayli uzun mesafeden yapılan atışlarda mermi yüksek hız ile seyir etmişse giriş ve çıkış yaralarının birbirine çok benzemesi de mümkündür.

Çürüme veya kuruma mermi yaralarının görünüşünü değiştirebilir.

b) Patlayıcı Maddeler:

Bazı kaynaklarda patlayıcı maddelerle de intiharların yapıldığına dair kayıtlar vardır. Patlayıcı maddeler ya başın üzerine konmak yada ağız boşluğuna yerleştirilmek suretiyle intiharlar yapılmaktadır. Birinci halde yalnız başın bir kısmı parçalanmaktadır. İkinci halde kaide olarak bütün beyin bölgesi ve göğsün bir parçası harap olmaktadır.

c) Asma-Asılma Olayları :

İstenen sonucu elde etmek için yapılması gereken işlemlerin kolaylığı nedeniyle asma ve asılmalar intiharda tercih edilen yoldur. Kullanılan aletler her çeşit ip, halat, bel kemeri, kravat, mendiller, eşarp, havlu çarşaf vs. olabilir.

Ölümün meydana gelebilmesi için vücudun boşlukta sallanır durumda olmasının gerekmediğine dikkat çekilmişti. Boğulma sırasında esas nokta beyne kan götüren damarların ve beyinden aldığı kanı da kalbe ulaştıran arterlerin bir tazyike maruz bırakılması sonucu beynin kansız kalması ve bu nedenle önce bir şüursuzluk halinin başlamasıdır. Beyinde temizlenemeyen kan da kafatası içindeki basıncı artırarak şüursuzluğun derinleşmesine sebep olmaktadır. İşaret olunan damarlar üzerine hafif bir baskı yeterli olduğu için asılmış kimseleri yatarken, otururken, yarı ayakta pozisyonlarda bulmak mümkündür. Bu durum asfeksiye bağlı olarak şüursuz kimsenin ölmesi sonucunu doğurur.

- Boyun çevresindeki ip izlerine ve düğüme bakmak gerekir. Boyun kısmındaki ip izleri düğümün bulunduğu yerde kesintiye uğrar. Düğüm boynun bir yanına gelecek şekilde tespit olunmuş ise yüzde kırmızımsı renk görülecektir. Düğüm boynun bir yanına gelecek şekilde tespit olunmasına rağmen yüz soluksa cinayet ihtimali kuvvetlenir.
- Düğümün ensede olması halinde renk solukluğu kaide olarak mevcut olacaktır.
- Boyun çevresinde mahiyetleri itibariyle yumuşak ve sert izler oluşacaktır.
- Yumuşak izler kenar hudutları morumsu şişkinlikte soluk renkli kırışıklıklar halindedir. Bu asma için kullanılan aletin yumuşak dokulu ve geniş yüzölçümlü olması nedeniyle meydana gelir.
- Sert izler dediğimiz izler ip, halat, kablo tel gibi yapıdaki malzemenin hasıl edeceği izlerdir. Bunlar derinin kabuğumsu kısmını kazımak suretiyle Epidermis tabakasına zarar verir, kuruma nedeniyle de işaret ettiğimiz izler meydana gelir.
- Bazen yumuşak dokulu maddeler kullanılır ve vücut kısa süre asılı kalırsa yumuşak izler görülmeyebilir. Ayrıca şişman kişilerde gömlek yakalarının hasıl ettiği izler boğma izleri ile karıştırılabilir. Yeni doğan çocukların yağ dokularının yaptığı kırışıklıklar da bazen boğma-boğulma izleri ile karıştırılabilir.
- Öldürüldükten sonra asılmış olma halinde de bu izlerin teşekkül etmesi mümkündür. Ancak kişi kanlı ise mutlaka çevrede mücadele izlerine rastlanacaktır.
- Çocuklar, yaşlı kimseler ve alkol tesirindeki kişiler de şiddet izleri bulunmayabilir.

- Ne mikroskopik muayene ne de otopsi ile izlerin incelenmesinden kişinin ölümden önce mi yoksa sonra mı asıldığını yüzde yüz teşhis etmek mümkün değildir.
- İntihar olaylarında bazen merdiven, sandalye, masa gibi şeyler kullanılır. Bunları dikkatle incelemek ve müntehirin ayak izlerini aramak gerekir.
- Ası ipinin incelenmesi önemli ipuçları verebilir, ipin lifleri çekilme istikametine ters istikamette durur. Şayet kişi aşağı doğru kayarak ipi germiş ise lifler aşağı doğru dizilenir.
- Ancak ip ve halat lifleri normal görüntülerini muhafaza ediyorsa intihara işaret etmezler.

d) Boğma:

- Boğma halinde boyun çevresindeki izler asma veya asılmaya nazaran farklılık gösterir, izler boyunda paralel bir yapı gösterir.
- Asma veya asımlarda düğüm nedeniyle meydana gelmiş olan tahribat burada yoktur. İz devamlılık gösterir.
- Ancak gömlek yakası vs. nin izin teşekkülünü önlemesi halinde kesinti, tahribat görülebilir.
- İnsanın elleri ile kendi kendini boğması imkansızdır. Çünkü beynin beslenmemesi nedeniyle şüursuzluk hali başladıkça kişi kuvvetten düşer.
- Boğma izleri asma veya asılmada olduğundan daha derindir.
- Vücudun diğer bölgelerinde şiddet izlerine rastlanır.
- Bunlar başarısızlıkla sonuçlanmış intihar izlerinden farklıdır.
- Cinayet ihtimalini kuvvetlendirirler.

(e) Kesik yaraları:

- Kesik yaralarının incelenmesinde de itina göstermek gerekir. İntihar mı yoksa cinayet mi sorusuna cevap vermede burada da çok dikkatli olmak gerekir.

- İntiharlarda, ölümün bir an önce meydana gelmesine sebep olacak kanamayı gerçekleştirmek niyeti olduğundan, intihar amaçlı kesikler vücudun belli yerlerinde olur.
- Bazen bir bazen de birden fazla kesik yarasına genellikle kolun rahatlıkla ulaşabileceği vücut bölgelerinde rastlanır. Boynun ön bölgesi, kol ortası, dirsekler, bilekler, uyluklar vs.
- İntiharda karın bölgesinde yaralara daha az rastlanır.
- Bazı akıl hastalarının vücudun güç ulaşılabilir kısımlarında yaralar açtıkları görülmüştür.
- Genellikle asıl ölümü meydana getiren kesik yaralarından ayrı olarak ilk başarısız teşebbüsten kalan tali yaralara rastlanır.
- İntiharda normal olarak yaranın yönü (kesik yönü baş ve sonu) kişinin sağ elini mi kullandığını veya solak mı olduğunu gösterir. (Normal durumda yeteri kadar kuvvetle kesici aleti tatbik edebilmenin ihtimalleri hesaplanmak suretiyle).
- Diyelim ki yara sol kulak arkasından başlayarak belirgin şekilde boynun ön bölgesinden sağa doğru bir istikamet gösteriyor ve kişi sağ elini kullanmakta ise intihar teorisi, şayet kişi solak ise bu yara durumu karşısında cinayet teorisi kuvvet kazanacaktır.
- Bilhassa kan bu durumda vücudun arka tarafında, ense, başın arkası, omuzlar, sırt ve vücudun arka bölgesinde bulunuyorsa cinayet ihtimali kuvvetlenir.
- Aşık intihar vakalarında genellikle kan vücudun ön kısımlarında bulunur. Boynun ön kısmı, göğüs, karın gibi. Boyunda birden fazla kesik bulunabilir. Hatta bunlar derin kesikler de olabilir.
- Şayet yara boyun kemiğine kadar dayanıyorsa bunu cinayet olarak düşünmek gerekir.

- İntihar hallerinde bazen müntehirin parmak uçlarında kesikler bulunur. Müntehir yarayı açmak istediği yerde deriyi parmakları ile germek isterken istemeyerek parmak uçlarını kesebilir.
- Bu yaraları bir cinayet kurbanının elindeki savunma yaraları ile karıştırmamak gerekir.
- İntihar olaylarında genellikle yara açılan alanlar vücudun çıplak kesimleridir. Yada soyulma durumu vardır. Şayet yaralar elbise üzerinden atılan darbelerle açılmış ise cinayet ihtimali kuvvetlenir.

SONUÇ OLARAK: Tek başına yaraların açık görünüşleri, baş ve son noktaları, derinlikleri, hatta kesiklerin sayıları ile kesin şekilde cinayet mi intihar mı sorusuna kesinlikle cevap verebilmek mümkün değildir. Ancak bir hareket noktası bulabilmek için denebilir ki :

(1) İntihara işaret edebilecek şey, dirsek, baldır, bacak, uyluk, bilek ve benzeri yerlerde bir veya birbirine paralel birden fazla kesik izlerinin bulunması ve tipik olarak fatal darbe yanında tali izlerin, kesiklerin bulunmasıdır.

(11) Cinayetin belirtileri ise, muhtelif şekillerde görülen derin yaralardır. Bilhassa bu yara çevresinde bere, çürük, sıyrık, kazınma gibi izlerin bulunmasıdır. Cesedin elindeki (avuç içi-kol içleri) *savunma yaralarının* mevcudiyeti de kesinlikle cinayetin inkar edilemez işaretleridir.

f) Balta-satır yara ve izleri ile bıçak-kama yaraları:

İntiharlarda balta, satır kesici-ezici aletler pek kullanılmaz. Böyle yaralara rastlanırsa genellikle ya alın kısmında ya da başın üst kısmında rastlanır. Bunlar genellikle değişik derinlikte ve birbirine yakın ve paralel durumdadır. Olay bir cinayet ise bu yaralar değişik yönde ve daha geniş ve derindir.

Bıçak, kama gibi delici ve kesici alet izleri intiharda genellikle vücudun ön bölgelerinde olup asıl ölümü gerçekleştiren derin yara çevresinde ilk teşebbüsün izlerini gösteren küçük yaralarla bir aradadır.

Dağınık darbeler cinayete işaret eder. Yukarıda kesikler konusunda söylediklerimiz burada da geçerlidir.

g)Trafik Kazaları-Yüksekten düşmeler :

Olayın intihar mı yoksa cinayet mi olduğunu tespit etmek çok güçtür. Kesin bir şey kolaylıkla söylenemez. Cinayet olması halinde deride izler, şekilleri ve durumları, başka birisi tarafından hasıl edilip edilmedikleri yolunda kanaat verirler. İntiharlarda mektup, telefon vs. ile bu niyetin belirtilmesi halleri düşünülür.

Trafik kazalarında ölünün üzerinde çarpan araçtan kalabilecek parçalara bakmak gerekir. (yağ, boya, cam parçacıkları).

h) Suda Boğulma:

İntiharın en çok kullanılan şeklidir. Suda boğarak öldürme kolay rastlanan cinayet tiplerinden değildir. Bilhassa yetişkin erkeklerin bu suretle öldürülebilmeleri pek kolay iş değildir. Hele yüzmeyi bilenlerde iş daha da zorlaşır. Yukarıda bahsettiğimiz *sodyum klorid* testi cinayeti gizlemek için suya atılma olup olmadığını anlamada yardımcı olur.

i) Zehirlenme-Zehirlenme:

Genellikle zehirler intihar araçlarıdır. Bu nedenle soruşturmacı belli zehirlerin tesir ve tezahürleri hakkında bilgi sahibi olmalıdır. Cinayetlerde genellikle zehirler kullanılmaz.

Zehirlenmelerde intihar mı, cinayet mi sorusuna cevap ararken derinin görünümüne, kokuya, ağız, cinsel organlar ve makat çevresindeki değişmelere pek dikkatli bakmak gerekir. Zehirlenmeye işaret eden özel durumları sadece bilgi vermek amacıyla şöyle sıralamak mümkündür

- Özel bir semptom göstermeyen ani ölümler,
- Soğan veya sarımsak kokusunda kahverengi kusma,
- Siyah renkte kusma,
- Yeşilimsi kahverengi kusma,
- Sarı renkte kusma,

- Beyaz renkte kusma, (gün ışığında siyaha dönüşme)
- Keskin, kesif kokulu kusmalar,
- Mavimsi yeşilimsi kusma,
- Sürekli ishal,
- Kramplar, felçler, şuursuzluk,
- Dalgınlık, uyku hali,
- Coşkunsuzluk hali.

(3) OLAY ÇÖZÜLDÜ MÜ? (*Cinayet mi, İntihar mı?*)

Bütün bu açıklamalardan sonra acaba intihar mı yoksa cinayet mi meselesi çözüme ulaşabildi mi? Bu soruya hiç kimsenin kesinlikle evet diyebilmesi mümkün değildir.

Burada genel hatları ile anlatılmaya çalışılan bilgiler, uzmanların edindikleri tecrübeler ve yaptıkları gözlemlerin sonucunda elde edilmiş kurallardır ve hiçbir zaman değişmez kanunlar değildir.

Bu nedenledir ki, soruşturmacı her münferit olayı yeni bir konu olarak ele alarak, dikkat ve itina ile incelemek zorundadır.

Suçlunun suçunu ispat etmek kadar masum insanları felaketin içinden çekip kurtarmak da onun görevleri arasındadır.

Her münferit olay kendi şartları içinde kıymetlendirilip olaya katılanlar da dahil olmak üzere eksiksiz olarak tüm yönleri ile incelenip gerçeğe ulaşmak zorunluluğu hiçbir zaman unutulmamalıdır. Hiçbir zaman tek bir görünüm, tek bir bakış açısı soruşturmacıyı herhangi bir kesin kanaate götürmemelidir. Her delil olayın tümü içinde orantılı ağırlığı, ilgi ve irtibatı ile yerine oturtulmalı ve olayda **kim -neden- nasıl- niçin- ne zaman- neredene ile** sorularına kesin cevaplar bulunmalıdır. Ancak bu şekilde **suç-suçlu** ilişkisi sağlanabilir ve soruşturmacının olaylardaki rolü sona erer.

ÖLÜM ZAMANININ TESPİT EDİLMESİ

Esas itibariyle cesetteki vücut ısısı, ölüm sonrası lekeleri veya çürüme derecelerine bakarak bir olayı incelemek ve kanaat beyan etmek hekimin işidir. Ancak soruşturmacı bu işin nasıl yapıldığı hakkında bilgi sahibi olma durumundadır. Soruşturmada ölüm zamanının tespiti bazen çok önemli rol oynar. Bu nedenle genel hatları ile konuya temas zarureti duyulmuştur.

(1) Vücut ısısı:

Cesette soğuma genellikle 3-12 saat arası meydana gelir. Soğuma hızı çeşitli faktörlere bağlıdır. (Cesedin giyinik olup olmaması, çevre ısısı, kişinin vücut yapısı vs.) Cesedin çevre ısısına uygun bir seviyede soğuması 6-8 saat olabilir. Her saatte vücut ısısının bir derece düştüğü kabul edilir. Isı rektumdan alınır. Kesin olarak tek başına fikir vermeye yetmez.

(2) Ölüm sonrası lekeleri:

Ciltte morumsu ölüm sonrası lekeleri cesedin temas yüzeyine yakın yerlerde yer çekimi nedeni ile kanın toplanması sonucu kansız kalan bölgelerde teşekkül eder. Teşekkülleri hızlı veya yavaş olabilir. (Boğulma gibi ani ölümler de hızlı, Arsenik zehirlenmesi hallerinde yavaş.) Genellikle damarlardaki kan miktarı ile orantılı olarak 14 saat içinde başlar, 12 saatte azami seviyeye ulaşır. Ölüm sonrası lekeleri soruşturmada cesedin pozisyonunu tayin etmek bakımından önemlidir. Bunlar cesedin yerinden oynatılıp oynatılmadığını tayinde de esaslı rol oynarlar. Bu bakımdan ölüm sonrası lekelerin yerini iyi tespit ve not etmek gerekir. Çünkü ölümden birkaç saat sonra kan hala akıcılığını muhafaza ediyorsa, cesedin yeri değiştirilince başka noktalarda teşekkül eder.

(3) Ölü Katılığı:

Ölü katılığı ölümden 2-6 saat sonra başlar ve tamamlanması 8-12 saatlerde olur. Baş, boyun gibi vücudun üst kısımlarından başlayarak yayılır

(Bilhassa adalelerde). Ölü katılığı bazı hallerde 12-24 saat, bazı hallerde 2-3 gün sonra tamamen kaybolur.

Ölü katılığının teşekkülü ve kaybolması dış çevrenin derecesine, kişinin adalelerinin gelişmişliğine bağlıdır. Soğuk havalarda daha çabuk teşekkül eder. Zayıf bünyeli kişilerde ve çocuklarda kuvvetlilerden daha az görülür. Kuvvetli kişilerde daha yavaş gelişir ve daha uzun süre kalır.

(4) Çürüme:

Çürümenin ilk işaretleri ölümden 24-48 saat sonra görülmeye başlar. Damarlar yeşilimsi mavimsi renk alır ve karın bölgesinde yayılmış yeşilimsi-mavimsi renk görülür. İklim şartları ve hava nemi önemli rol oynar.

Cesette böcekler bulunması hali de önemli bir işarettir. Yaz aylarında açık alanlarda bulunan cesetlerin, ölümden kısa bir süre sonra dahi göz köşelerinde, ağızda, burun deliklerinde böcek yumurtaları bulunabilir. Larvalar 48 saatte teşekkül eder. Yazın yumuşak dokuların tamamen kurtlar tarafından yenmesi 4-6 hafta sonra olur.

Suda boğulmalarda ellerdeki çamaşırcı kadın eli izi görünümü, parmak uçlarında birkaç saat sonra, tüm ellerde ise ölümden 48 saat sonra teşekkül eder. Derinin etten ayrılabilme hali 6-8 günden önce başlar.

Vücut yağlarının mumlaşma haline dönüşmesi 6-8 haftadan önce olmaz. Bütün vücutta mumlaşma en az 6 ay sürer.

İskeletlerin bulunduğu hallerde giyecek eşyalarının çürümesinden ölümün zamanının tespitinde faydalanılır. Pamukluların parça parça olması hali 4-5 sene sürer. Yünlü maddeler 8-10 yıl, ipekli ve deriden mamul olanlar 20 yıldan sonra bu hale gelirler.

(5) Hematomik Lekeler:

Hematomik lekeler vücudun maruz kaldığı darbe sonucunda küçük kan damarlarının darbe şiddeti ile orantılı olarak çatlamaları sonucu meydana gelen kanamalar nedeniyle teşekkül eder. Bu durumda ölümden sonra

hematomik lekeler teşekkül etmezler. Soruşturma bakımından bu husus büyük önem taşır.

(6)Kanamalar:

Soruşturmacı bilmelidir ki, ölümden sonra kanama olmaz. Ancak çok büyük yaralardan ölümden sonra kısa bir süre kan akabilir. Bu durumda mesela; baş çevresinde yaralar bulunmasına rağmen kan izlerine rastlanılmıyorsa yaraların kurbanın ölümünden sonra herhangi bir sebeple açıldığını kabul etmek gerekir yada kurbanın başka yerde öldürölüp oraya getirildiğı düşünölür.

(7)Kadaverik Spazm:

Kadaverik spazm yada çoğı kere dendiğı üzere **ölü kavrayışı** hemen ölüm anında meydana gelir ve bir daha da çözölmez. Ancak kadaverik spazm her ölümdede meydana gelmez. Bunun ölü katılığı ile ilgi ve irtibatı yoktur.

Buradan çok önemli bir sonuca gitmek mümkündür. Şayet elinde silahını sıkı sıkıya kavramış vaziyette kişı ölmüş ise ve kadaverik spazm teşekköl etmişse artık bu durum çözölmez. Bu nedenle de öldürölmiş kimsenin eline sonradan tutuştırulan bir silahla bu ölü kavrayışının tabii durumu verilemez. Çünkü ölü katılığı geçince çözölme ile bu suni durum kaybolur. Kadaverik spazmın ise çözölmesi bahse konu değildir. Kısaca ölü kavrayışı ölümden sonra suni olarak yaratılamaz, taklidi mümkün değildir. Ölü kavrayışı süsü verilebilmesi mümkün değildir.

CİNAYET BÜRO AMİRLİĞİ ATÖLYE ÇALIŞMASI VE DEĞERLENDİRMELER

Cinayet olaylarında meydana gelen son gelişmeleri, suç oranlarındaki artışların, ülke geneli iller bazında meydana gelen ve çözüme kavuşturulan suçların değerlendirilmesinin yapılarak suç ve suçluyla mücadelede izlenecek metotların tespit edilmesi, suçların önlenmesinde alınacak toplumsal ve polisiye tedbirlerin belirlenerek yeni çözüm yollarının bulunabilmesi amacıyla Ankara, İstanbul, İzmir, Adana, Bursa, Samsun, Erzurum, Antalya, Diyarbakır, Kayseri, Mersin ve Gaziantep İl Emniyet Müdürlüklerinin Cinayet Büro Amirlerinin katılımıyla Başkanlığımız koordinesinde “Cinayet Olayları Atölye Çalışması” düzenlenmiştir. Bu çalışmaların tüm iller bazında periyodik olarak yapılması planlanmaktadır.

Atölye çalışmasında farklı bir metot izlenerek bütün katılımcıların aktif olmaları sağlanmış, ayrıca cinayet bürolarında çalışan personelin uygulamada karşılaştığı her türlü durum ve problemlerin mevcut hali ve ileriye dönük çözüm önerilerinin tespit edilmesi bağlamında soru-cevap şeklinde konular tartışılmıştır. Çalışmada elde edilen bir takım sonuçlar aşağıya çıkarılmıştır:

Soruşturma Yöntemleri:

Cinayet olayları soruşturmacı birimlerin karşılaşılabileceği en önemli olaylardır. Bu yüzden bir cinayet olayı meydana geldikten sonra yapılması gerekenlerin sistematik bir şekilde planlanması ve soruşturmacıların olaylar üzerinde dikkatli ve titiz çalışması gerekmektedir. Dolayısıyla meydana gelen olayların işleniş tarzı, kullanılan suç aleti ve sebepleri çerçevesinde soruşturma yöntemi tayin edilmelidir.

- Soruşturmacı olayla ilgili bir şahsı yakaladığı zaman ilk yapacağı işlem şahsın can güvenliğinin sağlanması ve haklarının söylenmesi olmalıdır.
- Soruşturmacı yakalama esnasında yakalanan kişiyle kesinlikle mülakat yapmamalıdır.
- Yakalama yapan ekiple soruşturma yapan ekibin imkan varsa aynı ekip olmasına dikkat edilmelidir.
- Soruşturmacı olayın her safhasında C.Savcısı ile diyalog halinde olmalıdır.
- Soruşturma esnasında avukatlar ile olan diyaloglarda, avukatın ifade alma safhasındaki görevleri iyi bilinmelidir. Kanunların verdiği yetki ve sorumlulukların dışına çıkılmamalıdır.
- Soruşturmacı şüpheli şahıslarla mülakat yaptığı esnada, şüphelinin kişiliğini ve karakterini iyi analiz etmelidir.
- Soruşturmacı ifade alma safhasında, soru cevap şeklinde olayla ilgili soru çatısı kurmalıdır.
- Soruşturmacı soruşturma dosyasında bulunması gereken evraklara dikkat etmelidir. Yakalama, üst arama, ifade tutanakları, sanık hakları formu, avukat görüşme tutanakları, telefon görüşme tutanakları, giriş, ara ve çıkış raporları, ekspertiz raporları, adliyeden alınan yazılı arama emirleri, arama tutanakları, savcı ile telefon görüşme tutanakları, GBT sonuçları, olay yeri inceleme raporları, teşhis tutanakları, zaptetme tutanağı, ek suç sicil kayıtları gibi.
- Soruşturmacı ek gözetim süresi alınan durumlarda, gözetim altına alınan şahısların gözetim süresi boyunca raporlarını almak, yakınlarına haber vermek, mümkünse gözetim süresi bitmeden adliyeye sevk etmek durumundadır
- Soruşturmacı mülakat odasının dizaynına dikkat etmeli, oda saydam olmalı, teknik izlemeye uygun olmalı, içeride fazla eşya olmamalı, iletişim araçları olmamalıdır.

- Soruşturmacı gözaltında bulunan şahsın aile geçmişini araştırmalı, görüşme esnasında yapılan bu inceleme profil açısından çeşitli ipuçları verir.
- Soruşturmada teknik hizmetlerden (CMK, 135.Madde, İletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması) azami faydanılmalıdır.

Soruşturmacının Özellikleri ve Yapması Gerekenler:

- Cinayet soruşturmacısı, soruşturma yaparken titiz, dikkatli ve sabırlı olmalıdır. Olaya ilişkin bütün detaylar incelenmeli, acele davranılmamalıdır.
- Herhangi bir olay soruşturmacıya intikal ettiği zaman, bütün delillerin tamamının toplanmasına dikkat etmeli, soruşturmanın her safhasından bilgisi olmalı, tanık, mağdur ve şüpheli mülakatları konusunda eğitilmiş ve dikkatli olmalıdır.
- Soruşturmacı olay yerini kesinlikle canlı görmelidir.
- Delil olabilecek her şeye dikkat etmeli, olay yerinde bulunan kişileri not etmelidir.w
- Olayı delillendirmeye aralıksız devam etmelidir.
- Soruşturmacı adli mülakat teknikleri, olay yeri inceleme, teknik takip konularında düzenlenen hizmet içi eğitim kurslarına kesinlikle iştirak etmelidir.
- Soruşturmacı tahkikatı yürütürken, delillerin değerlendirilmesi ve çözüme ilişkin irtibatların kurulması noktasında olay yeri inceleme ekipleri ile koordineli çalışmalıdır.
- Soruşturmacı şüphelileri eleme yaparken, iletişim becerileri konusunda bilgisi olmalı, itham ve iddiaların doğruluğunu iyi araştırmalıdır.
- Soruşturmacı ifade alırken adli mülakat teknikleri kurslarında öğrenilen taktiklerin pratikte uygulanmasına dikkat etmelidir.
- Soruşturmacı tanıklarla diyalog kurarken, güven vermeli, ikna metotları denenmeli ve tanıkların verdiği tüm bilgilerin eksiksiz alınmasına çalışmalıdır.

- Faili firar olaylarda şüpheli yakınları ile diyalog kurarken, sürekli temas halinde olunmalı ve sanıkla ilgili bilgilerin gizliliğinin korunmasına dikkat etmelidir.

Adli Tahkikat Süreci:

Adli tahkikat gerektiren tüm olaylarda; elbette ki Cumhuriyet Savcılarının verdiği emirler ve talimatlar doğrultusunda hareket edilecektir. Kanunlarımıza göre tahkikat sürecinde Cumhuriyet Savcıları kolluğun adli amiridir. Ayrıca Yeni Ceza Muhakemesi Kanunu'nda yapılan düzenleme ile kolluğun suç soruşturmalarına ilişkin sorumluluklarını ve görevlerini belirleyen *Adli Kolluk* sistemi getirilmiştir.

Ancak kolluk kuvvetleri özellikle cinayet olayları ile ilgili soruşturma yürütürken Cumhuriyet Savcıları ile daha koordineli çalışmalıdır. Soruşturmanın her aşamasında savcılar bilgilendirilmeli ve sadece alınan emirler yerine getirilmelidir.

ÖZET VE DEĞERLENDİRME

Bu çalışmada, Emniyet Teşkilatı olarak cinayet olaylarına bakış açımızı ortaya koyabilmek ve olayların aydınlatılması ve suçluların yakalanmasına yönelik yerine getirilmesi gereken tüm hususları incelemeye çalıştık. Amacımız, konuyu daha iyi anlamak, soruşturma sürecinde yapılması gerekenler konusunda derinlemesine bilgi elde etmek, gözlem ve izlenimlerimizi derleyerek bazı tespitlere ulaşmaktır. Bu kapsamda, çalışmanın oldukça verimli olduğu ve bu konuda Teşkilat Mensuplarımızın yararlanabileceği kaynak bir eser olacağı değerlendirilmektedir.

KAYNAKÇA

1-EGM Asayiş Dairesi Başkanlığı Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği

2-EGM İl/İlçe Emniyet Müdürlükleri/Amirlikleri Asayiş Şube Müdürlüğü/Büro Amirliği Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği

3- Modern Soruşturma Teknikleri (A.Turhan ŞENEL)

4-Asayiş Dairesi Başkanlığınca 2001-2005 yılları arasında yapılan çalışmalar.

5-5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu

6-5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu